

PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • ESTIU'99 • 2a EPOCA • NÚM. 16

LES ELECCIONS A ARBÚCIES

LA PENYA BARCELONISTA
EL GRUP ANTILÍNIA MONTSENY-GUILLERIES

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA
1351164636

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 16

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

DES DE RÀDIO
ARBÚCIES

Des de l'emissora
municipal

8

TEMA

La Biblioteca (II)

10

EDUCACIÓ

Valem pel que som i
no pel que tenim

13

SOLIDARITAT

Arbúcies, seu de la V
jornada de la
Coordinadora d'ONG
de les comarques
gironines i l'Alt Maresme

18

SOCIETAT

La guerra interior ve
sobre rodes

20

DOSSIER

Arbúcies.
Un repàs a 20 anys
d'eleccions municipals
(1979-1999)

26

ENTITATS I PERSONES

Grup Antilínia
Montserrat - Guillerries
d'Arbúcies

La Maria Malaguenya.

30

MEDI AMBIENT

Les truites, al plat o a
la riera?

32

ESPORTS

Penya Barcelonista
d'Arbúcies.

34

CULTURA

La pintura a Arbúcies (II)

38

EL NOSTRE AHIR

43

EL VELL I EL BAR

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura
Des de Ràdio
Arbúcies

Jordi Soler
Anna Felipe
Educació

Jordi Pujadas
Tema

Pere Garriga
Núria Casanova
Jordi Goñi

Entitats i Persones
Carme Torelló
Nuri Tort

Cultura
Daniel Martí
Joventut i Societat
Tomàs Moré

El Nostre Ahir
Josep M. Rueda
Daniel Martí

Juan Illa
Roger
Zamorano

Esports
Montse Duran
Medi Ambient

Alfons Casado
El vell i el bar
Carles Blay

Orientació en la
compaginació
Cristina
Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció Fotogràfica
Centre d'Arbúcies

FOTO PORTADA
Toribio Hidalgo

COL-LABORADORS:

Carles Aparicio
Josep Botifoll
Francesc Ferrer
Grup Antilínia
Josep M. Iglésies
Carme Iserie
Jordina Medalla
Dolors Planas
Mestres Cicle Mitjà
Ramon Reyero
Rut Ribatalada
Piti Riumalló
Martí Robert
Bego Urauíza
Quim Vall-Ilosera

DISSENY I
REALITZACIÓ:
Palahi, A.G.
(Girona)

DIP. LEG.:
Gi. 1.883 - 94

Editorial

A propòsit de les eleccions municipals i europees

En el transcurs d'aquest 1999, any electoral per excel·lència, haurà tingut lloc la convocatòria d'eleccions municipals, europees i nacionals (i qui sap si estatals). També és l'any en què es celebren els 20 anys de l'elecció democràtica dels primers consistoris municipals de després de la dictadura franquista, eleccions municipals que tingueren lloc el 3 d'abril de 1979. Abans d'aquest any, i per tal de trobar unes eleccions de les mateixes característiques, hauríem de remuntar-nos fins a l'any 1934.

L'herència rebuda pels primers ajuntaments democràtics postfranquistes va ser terrible: manca de serveis i d'infraestructures bàsiques, especulació i desastres urbanístics, nul respecte pel medi ambient, problemes derivats de corruptes i arbitriarietats, etc. Ara bé, la il·lusió que tenien les persones que assumiren aquella pesada càrrega era molt gran, tot i que, segurament, no sabien el que els esperava. Malgrat tot, és innegable que els pobles i les ciutats del nostre país han experimentat, en aquests 20 anys, uns canvis impressionants, en gran mesura positius.

Altament, és d'agrair que hi hagi qui ha vist els ajuntaments com un instrument que, a més d'intentar millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans, pugui servir per a posicionar-se i actuar davant de qüestions que poden anar més enllà de l'àmbit local però que tenen a veure, per exemple, amb el respecte als drets humans individuals i col·lectius o amb la necessària solidaritat que hi ha d'haver entre societats riques i pobres.

No hi ha dubte que les eleccions municipals són les que els ciutadans senten com a més properes, sentiment en el qual conflueixen diversos aspectes. Per una banda, l'actuació de l'Ajuntament, ja sigui des del cobrament d'impostos fins a l'arranjament de carrers, passant per la diversitat de serveis que ofereix (socials, culturals, sanitaris, etc.), és la que més ràpidament i en major mesura percep el ciutadà, i és a partir de la qual fa una valoració global de l'equip de govern municipal. D'una altra banda, les diferents persones integrants de les candidatures municipals són, majoritàriament, força o molt conegudes pels seus convilatans, amb el que això comporta, per exemple, d'amistat o enemistat, de creure que estan preparades per tirar

endavant les tasques de govern municipal o de pensar que són unes persones poc capacitades per tal de fer allò que diuen que faran. Finalment, les sigles sota les quals es presenten les candidatures municipals també tenen el seu pes a l'hora de que hom els voti, tot i que aquest pes és menor en unes eleccions municipals que en unes de nacionals o estatals, tal i com ens ho demostra, per exemple, el nostre poble: a Arbúcies, en les eleccions municipals sempre ha guanyat de forma absoluta la Candidatura Unitària i Popular d'Arbúcies, la CUPA, mentre que en les eleccions nacionals, estatals i europees qui sempre ha rebut més vots ha estat Convergència i Unió.

Davant les municipals, les eleccions al Parlament de la Unió Europea han quedat en un segon pla. I això és degut tant a la importància i proximitat que pel ciutadà comú tenen les primeres com pel desconeixement i la llunyania que es té del Parlament europeu i de la seva raó de ser.

Cal tenir present que el procés de consolidació de la Unió Europea (UE) va avançant, tot i que tingui aturades, faci passos enrera i pateixi mancances i divisions. Aquest procés afecta i afectarà cada cop més a tots els ciutadans dels estats membres de la UE. Els nivells de decisió més importants a escala general aniran passant, gradualment, i pel que fa a nosaltres, del Govern espanyol a la Comissió Europea (o Govern europeu), de Madrid a Brussel·les. Un pas important per a Catalunya serà el dia que esdevingui circumscripció electoral única.

Més que veure el Parlament Europeu com un cementiri luxós per a polítics que han caigut en desgràcia en els seus països d'origen, o veure'l com una jubilació daurada per aquells polítics que estan a les acaballes de la seva carrera, o pensar que és on van a parar aquells altres polítics que els seus partits no saben què ferne o on col·locar-los - que mostres de tots aquests casos en trobaríem -, hem de començar a preparar-nos per tal de veure i creure que el Parlament de la Unió Europea serà una institució que, progressivament, anirà intervenint més, en forma de generadora de lleis, en els diferents àmbits de la nostra societat i, per tant, de la nostra vida particular.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de
PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"

c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

Des de la publicació del darrer número de PERXADA a les darreries del mes d'abril, poques setmanes abans d'iniciar-se el període de campanya electoral, l'activitat municipal ha estat intensa, no tant sols en el període anterior a les eleccions: realització d'obres, Festes de les Enramades... com en el període postelectoral: continuació d'obres, celebració de la Diada Nacional dels Països Catalans, amb la signatura del conveni de col.laboració entre les poblacions de Salses, Vilafranca de Bonany, Torreblanca i Arbúcies, programació d'estiu, acampada jove Arbúcies 99, organització de les activitats de la Festa Major. Amb la qual cosa es trenca totalment un dels mites de la gestió municipal, segons el qual els processos electorals generalment suposen un alentiment de les activitats.

PRESA DE POSSESSIÓ DEL NOU AJUNTAMENT

Foto: Garriga

El dissabte, dia 3 de juliol, a les 12 del migdia va tenir lloc la constitució del nou ajuntament, sorgit de les eleccions municipals del dia 13 de juny.

El nou consistori escollit en els darrers comicis, està encapçalat per Jaume Soler, cap de llista de CUPA.

Pel que fa als regidors, de l'equip de govern de CUPA, es mantenen Pere Garriga, Joaquim Pintu i Antoni Menéndez, i entren per primera vegada al consistori: Edmon Ribatallada i Enric Roca, substituint Salvador Tort i Manel Bonfill.

Quant als grups d'oposició, l'AIPA, que es presentava

per primer cop a les eleccions, comptarà amb quatre regidors: Joan Canaleta, David Merino (regidor per CiU la darrera legislatura), Josep Vidal i Maria Tayeda. Mentre que CiU estarà representada per Joan Salomó, únic regidor escollit sota aquestes sigles en les eleccions del 13 de juny.

LES ENRAMADES FESTA TRADICIONAL D'INTERÉS NACIONAL

Sens dubte un dels fets més importants d'aquesta passada primavera, tot i que per molta gent ha passat gairebé desapercbut, ha estat el de la declaració de les Enramades com a Festa Tradicional d'Interés Nacional.

La declaració, per part del Departament de Cultura de la Generalitat va tenir lloc el dia 19 de maig, en base a la llei de Foment i Protecció de la Cultura Popular i Tradicional de l'any 1993, segons la qual es poden declarar festes d'interés nacional, les celebracions catalanes d'especial arrelament i rellevància. La importància d'aquesta declaració rau en el fet que fins ara, només 14 festes en

tot el territori català tenien aquesta declaració. A nivell de les comarques gironines només les Festes de la Mare de Déu del Tura d'Olot i la Processó de la Dansa de la Mort de Verges, havien aconseguit aquesta distinció. Amb les noves declaracions, entre elles les Enramades d'Arbúcies, s'ha passat a un total de 22 a nivell de tot Catalunya. Sens dubte això significa un reconeixement extraordinari de la més important de les celebracions arbucienques, i uns grans avantatges, pel que fa a la seva difusió i a la capacitat d'atracció de visitants (com ja es va poder observar pel nombre d'assistents a la celebració de les catifes d'enguany), tot i el

problema afegit que la declaració va tenir lloc pocs dies abans de l'inici de les festes, i que per tant la seva difusió no pogués ser explotada de la manera que mereixia una fita tant important. Pel que fa a les enramades d'enguany, a més de destacar la gran participació en els diferents actes programats, cal deixar constància del Concurs de Catifes de Flors Naturals, celebrat el dia 30 de maig, i en el que va resultar guanyadora la catifa núm.10 del carrer del Sorral, mentre que el segon premi va recaure en la núm. 2 del carrer Camprodon i el tercer en les núm. 11 i 12 del carrer Sorral respectivament.

Foto: Carles Bonfill

CELEBRACIÓ DE LA FESTA NACIONAL DELS PAÏSOS CATALANS

Signatura del conveni de col.laboració entre les poblacions de Salses, Vilafranca de Bonany, Torrelblanca i Arbúcies.

Els dies 23 i 24 de juny van tenir lloc els actes de celebració de la Festa Nacional dels Països Catalans. Enguany, la celebració de Sant Joan, va presentar un important programa d'actes, marcat en bona mesura pel denominador comú de la reivindicació dels Països Catalans i la signatura del conveni de col.laboració entre els ajuntaments de Salses (Catalunya Nord), Vilafranca de Bonany (Mallorca), Torrelblanca (País Valencià) i Arbúcies (Principat).

Els actes s'iniciaren a les 8 de la tarda del dia 23, amb la recepció oficial de les diferents delegacions. A les 9 del vespre a la Plaça de la Vila tingué lloc l'arribada de la flama del Canigó i l'encesa de la foguera de Sant Joan, portada per joves de la Vila. Seguidament, grups musicals d'Arbúcies i Vilafranca oferiren un conjunt d'actuacions, que finalitzaren amb un espectacle pirotècnic a càrrec dels diables d'Arbúcies. El dia 24, a les 11 del matí a la Casa de la Vila, tingué lloc la signatura del conveni

de col.laboració, per part dels diferents alcaldes: Sylvain Dagues (Salses), Joan Bauçà (Vilafranca de Bonany), Josep M. Pañella (Torrelblanca) i Jaume Soler (Arbúcies). Aquest conveni de col.laboració, avalat per la Declaració Universal dels drets Col·lectius dels Pobles i des de l'afirmació de l'existència d'una realitat històrica, cultural i política de les respectives regions a les que pertanyen les poblacions que subscriuen el conveni, amb el reconeixement de la diversitat de cadascuna de les viles i regions i amb l'expressa voluntat d'avançar cap a la consolidació dels lligams comuns en el marc de l'Europa dels pobles, estableixen el següent conjunt de compromisos:

1. Establir els mecanismes permanents de col.laboració i intercanvi entre les 4 viles, en l'àmbit polític, cultural, esportiu, tècnic, de gestió, etc.
2. Crear una comissió mixta per avaluar l'aplicació del conveni i elaborar el pla

Parlaments dels alcaldes
Foto: Garriga

anual de treball i intercanvi.

3. Celebrar anualment una festa-trobada conjunta de les 4 viles, de manera rotatòria.
4. Potenciar els contactes sectorials entre les respectives entitats socials, culturals, esportives, de solidaritat, etc.
5. Divulgar i promoure l'esperit d'aquest conveni entre altres poblacions de les nostres comarques o regions.

Finalment, a les 2 de la tarda va tenir lloc una arrossada popular, a la Plaça de la Vila, a la qual hi van assistir, prop d'un centenar de persones, entre elles els representants de les diferents delegacions.

Encesa de la Foguera de Sant Joan.

Foto: Garriga

INAUGURACIÓ DEL PARC MUNICIPAL DE LA RIERA D'ARBÚCIES

Englobat dins dels actes de celebració de la Diada Nacional dels Països Catalans, el diumenge dia 24 de juny, va tenir lloc la inauguració del Parc Municipal de la Riera d'Arbúcies.

Aquest passeig que transcorre paral·lel a la riera, uneix el Centre del

Poble amb la Corbadora, al llarg d'un recorregut de gairebé 1'5Km, i ha permès unificar diferents trams de passeigs, jardins i itineraris desenvolupats al llarg dels darrers anys: Passeig del Montseny, Parc de la Glorieta, Itinerari Rusiñol, Gorg Nou...

Al llarg del passeig els visitants reben informació, mitjançant plafons explicatius, de diferents aspectes del recorregut, tant des d'un punt de vista botànic com de l'evolució de les ocupacions i activitats humanes que s'hi han desenvolupat al llarg de la història.

Inauguració del Parc Municipal de la Riera d'Arbúcies.
Foto: Garriga

Activitats Municipals

OBRES DEL VIAL

Una de les grans infraestructures desenvolupades en els darrers anys a la nostra població, i de la qual PERXADA, s'ha fet ampli ressò en diferents números de la publicació, és sens dubte la del nou vial d'enllaç entre els tres camins i la variant.

Aquesta obra que en principi s'esperava tenir enllestida per aquest estiu, està actualment en fase de finalització pel que fa a l'asfaltat del vial i la construcció de les voreres. Actualment també s'estan portant a terme els treballs d'eixamplament del pont, obra especialment difícil en ser aquest punt, el lloc on es concentren un conjunt de

Foto: AHMA

serveis: cables d'enllumenat, tubs d'aigua, etc. i que s'ha pogut emprendre aprofitant la parada estival de l'activitat de les escoles.

Formant part d'aquesta obra, és previst que pel mes de setembre s'iniciïn els treballs de construcció de la rotonda de la variant, que ha d'ordenar el trànsit en aquest sector així com l'accés al vial.

Per finalitzar en el transcurs de la tardor i primers mesos d'hivern es portaran a terme les tasques d'enjardinament i plantació d'arbrat viari, amb la qual cosa es podrà donar per finalitzada definitivament aquesta important obra.

OBRES DE CAN CORNET

Foto: AHMA

Des de la publicació del darrer número de la revista el mes d'abril, i després d'un important retard sobre el programa previst, actualment, han finalitzat les obres corresponents a la façana que dona al carrer Camprodon, i la coberta de l'edifici, restant pendents la façana del sector de la riera i una part dels espais interiors, que hauran d'encabir la biblioteca, l'escola de música i l'escola d'adults. Obres, que en el cas de la biblioteca, en principi, haurien d'haver estat finalitzades en el transcurs del mes de maig, i

que actualment és previst que estiguin totalment acabades per la tardor d'aquest 1999.

En el ple municipal del dia 13 de maig, va tenir lloc l'aprovació de la denominació dels diferents serveis que acollirà l'edifici. Segons l'acord pres, la biblioteca rebrà el nom de biblioteca municipal Rafel Vilà i Barnils, l'Escola d'Adults: Centre de Formació d'Adults M. Dolors Pons i Esteve i l'Escola de Música: Escola de Música Mestre Lluís Torres i Bosch.

CELEBRACIÓ DE L'ACAMPADA JOVE ARBÚCIES 99

Durant els dies 15, 16 i 17 de juliol van tenir lloc els actes de l'Acampada Jove Arbúcies 1999. Enguany i com a continuació, i amb l'esperonament al mateix temps, de l'èxit dels darrers anys es va programar un extraordinari conjunt d'activitats,

amb espectacles de dansa, titelles, correfoc, escalada, xerrades, exposicions i paradetes, entre d'altres, així com, i sens dubte més important per molts dels assistents, diferents concerts en els quals hi van intervenir més de 20 grups de música.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

5è CONCURS FOTOGRÀFIC LOCAL TEMA ENRAMADES

enguany s'ha celebrat el 5è Concurs fotogràfic Local Tema Enramades, dirigit a participants residents a Arbúcies i organitzat per la Secció fotogràfica El Centre. El veredict del concurs va tenir lloc a la sala de conferències del Museu Etnològic del Montseny, el diumenge, dia 20 de juny, i en va resultar guanyador Joan Clos mentre que el segon i el tercer lloc respectivament van recaure en Carles Bonfill i Pepi Casanova. Les obres participants van ser exposades del 22 de juny al 4 de juliol a la sala d'exposicions temporals del museu.

TALLER DE TEATRE INFANTIL "CAL XIC"

Organitzat per l'Associació de Jubilats i Pensionistes d'Arbúcies, al llarg del passat curs, va tenir lloc el taller de teatre infantil "Cal Xic".

Els dies 21 i 22 de maig, i com a cloenda del curs es van posar en escena al teatre de la Llar, dues obres a càrrec dels alumnes del taller i sota la direcció de Daniel Martí: *El jardí de Flaira-nas* i *Un barret de palla d'Itàlia*, que posteriorment també es van representar en la mostra de teatre escolar de La Selva.

Foto: Rosa Frigola

MOSTRA DE TEATRE ESCOLAR DE LA SELVA.

El dimecres 2 de juny al teatre del Centre van tenir lloc les representacions de la **mostra de teatre escolar de La Selva**, organitzada pel Consell Comarcal. En aquesta mostra hi van participar el CEIP Guillerries de Sant Hilari (*Sis lladres de camí ral* i *Àngels i dimonis*), el Taller de teatre infantil "cal xic" d'Arbúcies (*Un barret de palla d'Itàlia* i *El jardí de Flaira-nas*), el CEIP Montseny de Breda (*Els fills del pagès*) i el Col·legi Vedruna d'Arbúcies (*La rateta es vol casar*).

CAMPANYA CATALUNYA PER KOSOVO

Organitzada per l'Associació de Jubilats i Pensionistes d'Arbúcies, amb la col·laboració del Consell Municipal de Solidaritat, el mes de maig, va tenir lloc la campanya de recollida de productes de primera necessitat destinats al poble de Kosovo. Aquesta campanya va donar com a resultat la recollida de més de 3 tones d'aliments i altres productes.

CAMP DE TREBALL D'ARQUEOLOGIA AL CASTELL DE MONTSORIU

Del 7 de juliol al 2 d'agost d'enguany ha tingut lloc el 8è camp de treball d'Arqueologia al castell de Montsoriu, organitzat pel Consell de Jovent, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies. La zona objecte d'actuació ha estat el recinte conegut com a Pati d'Armes, i s'inscriu en els treballs portats a terme en aquesta zona del castell en els darrers anys, i que han anat destinats a deixar al descobert aquest ampli sector de cara a facilitar-ne posteriorment la seva restauració.

PROGRAMACIÓ D'ESTIU 1999

Organitzada per la regidoria de cultura, en el transcurs del mes de juliol s'han iniciat les activitats de la programació d'estiu d'aquest any 1999. La programació, formada per una dotzena d'activitats, a més de les incloses dintre de la Festa Major, inclouen: teatre, sardanes, recital de poemes, dansa, cinema al carrer i música tradicional.

XERRADA

Organitzada per la Parròquia d'Arbúcies, el dia 2 de juliol va tenir lloc la xerrada titulada **Vincles de comunió amb la comunitat cristiana de Palacagiüina**, en la qual hi va participar Joan Surroca, membre de Justícia i Pau del Bisbat de Girona i Francesc Escribano que va presentar el llibre: **Descalç sobre terra vermella** (vida del bisbe Pere Casaldàliga).

6ª CARAVANA CATALANA PER LA PAU AL SAHARA OCCIDENTAL

Entre el 26 d'abril i el 27 de juny va tenir lloc, organitzada per la plataforma "Catalunya amb el Sàhara", la campanya de recollida de productes d'ajuda humanitària destinats als camps de refugiats del Sàhara Occidental. El material objecte de recollida es va centrar en productes d'higiene personal. Els objectius de la campanya a més de la recollida de productes, són els de donar suport al procés d'autodeterminació i el fet d'impulsar el diàleg entre les parts en conflicte.

Des de Ràdio Arbúcies

DES DE L'EMISSORA MUNICIPAL

LA NOSTRA PROGRAMACIÓ: No sempre tot és el mateix!

Durant els catorze anys de vida que porta a les seves esqueses, la nostra emissora ha volgut sempre implicar-se en allò que succeeix a la nostra vila, per tal que aquests esdeveniments arribin de la manera més ràpida i plural als oients que sintonitzen amb el dial del 107.6.

Així, per exemple, podem parlar de les vegades que la ràdio municipal ha ofert, dins la seva graella, retransmissions esportives que s'han dut a terme al nostre poble, com ara la final de les 24 hores de futbol-sala o els actes a l'aire lliure durant la Festa de l'Esport.

Seguint aquesta mateixa manera de fer, la Ràdio ha parat esment, durant aquesta primavera al concurs de catifes de flors naturals, amb programació

especial de ràdio al carrer, i a les eleccions municipals amb l'emissió d'espais gratuïts de propaganda electoral.

Pel que fa a les Catifes, Ràdio Arbúcies va estar amenitzant durant tot el matí la seva confecció a través d'un fil musical conduït pels mateixos col·laboradors.

El mateix dia, els locals de l'emissora van ser l'escenari, a micròfon obert, del sorteig de Creu Roja que premiava el seu guanyador amb un milió de pessetes.

D'altra banda, la programació diària habitual que emet el 107.6 va veure's modificada per retransmetre, de forma gratuïta, els espais electorals de les tres forces polítiques de la nostra vila, atorgant a cada una d'elles una hora

d'emissió al dia per tal de poder expressar a tots els oients les seves propostes.

Davant els mesos d'estiu que se'ns presenten, la Ràdio no preveu el seguiment d'aquest tipus d'actes a no ser, lògicament, que mereixin la nostra presència per la seva especial rellevància. I és que ja se sap: a l'estiu tothom vol fer vacances i, per tant, és durant aquesta època quan és més difícil coordinar el grup de col·laboradors.

D'aquesta manera, esperem retornar a l'inici del curs escolar amb les piles ben carregades per oferir-vos una nova programació plena d'entusiasme i amb moltes ganes de fer tirar endavant la nostra ràdio.

ANNA FELIPE.

A PEU DE MICRO: Mossèn Josep Barcons i Muntada:

Fill del poble d'Hostalets d'En Bas, a la Garrotxa, té 56 anys i ha estat els darrers anys de rector a les parròquies de la vila de Pals, Torrent, Sant Feliu de Boada, Palau Sator i Font Clara. El canvi en el timó de la parròquia arbucienca i una revifalla en l'activitat al voltant de la mateixa, ens ha cridat l'atenció. Per tant calia acostar-se i conèixer la personalitat del nou rector del poble.

P- Que va produir el canvi de rector a Arbúcies?

R- "Suposo, tal com m'han explicat a mi, que l'anterior rector estava malalt i va demanar un temps de descans i dintre d'aquest descans, suposo que parlant amb el senyor bisbe es va creure que ell havia de deixar Arbúcies i anar a un altre lloc, fer un canvi d'aires. Almenys és l'explicació meua, i que potser fins i tot a Arbúcies convenia aquest petit canvi."

P- Com s'organitza la tasca de cobrir les places a les rectories que queden lliures?

R- "...Això funciona a tres bandes. Primer és el bisbe amb el seu equip, el que proposa que aquesta persona porta

"ixs" temps o convé que aquesta persona vagi a un altre lloc, per tant és ell qui determina. Després hi ha la part del rector que li demanen si ha d'anar a tal lloc o tal altre, sempre amb plena llibertat, pensa-t'hi, ves a mirar-ho, ves a conèixer-ho, pregunta, prega, resa i a veure si et convé. En ser cada vegada menys capellans fa que els canvis siguin cada cop més complicats. Quan en toques un, vol dir que n'has de moure dos o tres més d'altres parròquies..."

P- Per què Arbúcies i no una altra parròquia. En tenia alguna referència i va poder triar?

R- "...Quan vaig marxar de Sant Climent i vaig anar de rector a Pals, em van deixar escollir. El bisbe sempre recomana, una en concret. En el cas d'Arbúcies el senyor bisbe em va demanar de venir ja directament a Arbúcies. Hi havia una altra parròquia que jo quan vaig anar a veure el bisbe vaig fer aquest comentari 'a Arbúcies o Calella de la Costa'. Però no, no, el senyor bisbe em va demanar per venir aquí... Havia estat a Arbúcies a fer exercicis de diaca per la gent gran, deu fer 34 anys. S'enrecordaran que era l'any seixanta-cinc, que en Franco va fer aquell

referèndum dels 25 anys de pau, que nosaltres parlàvem 'd'en Francesc i els 25 anys de por'. I en aquells moments de les vacances jo era fent exercicis a l'Hospital d'Arbúcies però en tinc poca referència, i després com a turista i poca cosa més..."

P- Es troba desubicat, sent enyorança per algun poble on hagi arrelat especialment?

R- "...No em va espantar, veus la muntanya, no conèixes la gent, has de tornar a començar, has estat molts anys a la costa, anar cap a la Selva, al final de tot, costa acceptar-ho... El referent de mossèn que és molt diferent al meu. Jo també explico una anècdota amb el senyor bisbe quan em va dir de venir a Arbúcies li vaig dir, '¿Què se m'ha perdut a Arbúcies?' (riem) i ell em diu, no se t'hi ha perdut res però hi ha una comunitat que t'espera i em sembla que pel teu caràcter ha d'anar bé... Al cap de dos dies ja li vaig telefonar al senyor bisbe i li vaig dir 'me'n vaig cap Arbúcies'. Feia 14 anys que era a Pals, en un moment o altre també havia de canviar... No tens enyorança, en la meua experiència jo m'emporto un bon record de tots els llocs on he estat i les persones que has conegut les continues

estimant, les ves perdent amb el pas del temps, perds el contacte, però els estimes i saps que has fet coses junts, un camí tots plegats... Jo aquí he trobat gent molt trempada i molt compromesa amb la tasca de l'església, i això sembla que no t'ajuda a fer aquests passos."

P- Què el fa més feliç en la seva tasca com a rector, omplir l'església en les dates assenyalades o aconseguir fer bons col.laboradors encara que no siguin tan practicants?

R- "...L'interessant és que la gent col.laboradora o la gent que està en l'església o la vida, vagin fent passes i vagin prenent compromisos en la seva vida, sigui dins de l'església o sigui fora, en el poble. El que no es pot fer es dividir la vida de la fe i la vida de cada dia... Hi ha gent col.laboradora, per exemple, que només et ve per Nadal, doncs, benvinguda sigui. Jo quan veig una església plena, això t'omple, però llavors fer un judici d'aquesta església que es plena avui, només hi ha un cinquanta per cent que...això no ho farà mai, jo no mesuraré mai la fe de cap persona. Perquè tu dius que aquesta persona no té fe, però d'aquesta persona està compromesa amb uns valors que són importants, el que passa es que potser no ho exterioritza tant."

P- En el fons som realment catòlics o simplement tradicionals?

R- "...Les persones necessitem símbols, i necessitem coses que ens motivin, i això fa que les persones per aquestes dates es motivin molt més i siguin molt més conregudes... Seria interessant que tot-hom pogués fer aquesta opció de fe, responsable i lliure i tenint elements, però bé hi ha gent que no l'ha fet i ha anat seguint i ha anat complint i ha madurat molt poc en la seva fe. Mira, és la fe del carboner que té molt poca fe externament però en un moment donat fa un crit a Déu i el senyor potser li respon més que a mi. Hi ha molts punts per seguir aquest camí..."

P- I els joves, connecten amb la parròquia?

R- "...El nostre jovent quina referència té com a persones per a la seva fe?... És clar, som persones grans, no som persones de 25 o 30 anys que saben com pensa el jo-

vent i és molt més aprop de la seva edat, i quins problemes té i com acompanyar-los. Jo potser sóc simpàtic i molt amic però amb 56 anys jo no entro en la seva vida, i ja tinc el cervell format i em costa d'entrar amb la seva manera de fer. M'interessa més poder trobar qui pugui entrar i els pugui acompanyar d'aquesta edat, de 25 anys o de 30."

P- Des que ha arribat, s'ha constatat una reactivació de la vida social al voltant de la parròquia. L'ha sorprès o s'ho esperava?

R- "...Hi ha unes persones que estaven dins la parròquia, i ells anaven fent. Jo només els he acompanyat, he estat amb ells. De vegades m'han ensenyat més ells, que jo a ells. Quan han vist que jo els accepto tal com són ells i mira no sé si els ajudo gaire o no però sóc amb ells... són persones ja madures, si ells fan una cosa no et faran cap disbarat, el que has de fer és vinga!, endavant!... A l'entrada de l'església el diumenge, no ha de ser cap mercat però sí ha de ser una trobada i quan entres, sense fer cap crit, has de saber saludar-lo perquè ve a celebrar la seva fe amb tots nosaltres, i si saps que ha estat malalt dir-li com es troba. Has de fer que de la seva vida n'espero una mica, que de pregària ja en farà..."

P- Quins grups, entitats o associacions col.laboren amb les tasques parroquials i quines feines desenvolupen?. Hi ha nous grups o n'hi haurà?

R- "...Hi ha el grup de catequistes, llavors hi ha un grup de gent més o menys heterogeni que fa el servei de preparar les lectures, el culte, passen les safates i que Déu n'hi do. El grup és d'unes nou o deu persones que hi participen i potser en serien més. Després hi ha el grup de visitadors de mallats i que tot just està començant. Aquí sí que ens hem de plantejar com podem fer que hi hagin persones que puguin estar en aquest grup de visitadors. El primer de tot és el Consell Parroquial, que m'ajuda o més ben dit fem plegats, revisem i treballem el pla pastoral de cada any. Llavors hi ha tot un grup de revisió de vida, fan una reflexió sobre un fet, jutgen sobre la seva actuació en aquell fet, com seria el nostre judici i com seria el de Jesús. El grup de les vídues que es troben cada mes i

que fan una tasca reflexiva. El grup de missa familiar, és el grup de gent que ens reunim i preparem la missa pels infants, perquè els nanos encara necessiten més punts de referència, més signes externs perquè puguin viure tot el que és el misteri. El cor parroquial, que han tornat a entusiasmar-se i que disfruten fent aquest servei. Llavors hi ha Càrites i el grup de solidaritat on la parròquia hi és representada i ens ajudem. També estic a SOARPAL i volem fer que la comunitat també estigui posada amb la comunitat cristiana d'allà a Palacagiüina i fer un pont de comunió entre les dos comunitats..."

P- Què espera aconseguir a Arbúcies o què desitja fer d'ara en endavant?

R- "...El que dèiem abans, trobar els punts de referència amb el jovent i els nanos, que és el que ens falta més. Llavors els compromisos, no critico pas la comunitat perquè no la conec tota encara. La nostra comunitat ha de fer aquest pas que em sembla que és important, que l'ha començat a fer, jo no ho veig, però que sembla que ha estat dividit per una sèrie de circumstàncies, i que la nostra comunitat sigui aquest centre d'unitat i això em sembla important. També fer madurar la fe a les persones mitjançant la formació... Jo quan tenia de 24 a 30 anys deia 'el món és meu', de 35 per amunt deia 'home, hauré de deixar alguna cosa', i ara ja dic 'escolta, he de deixar feina pels que venen al darrere' Ara bé, encara tinc la mateixa il·lusió d'abans però amb l'experiència que tinc, sóc capaç de donar i estimar més

JORDI SOLER

Mossèn Josep Barcons i Muntada

LA BIBLIOTECA (2)

La biblioteca perdurarà: il·luminada, solitaria, infinita, perfectament inmòvil, armada de volumenes preciosos, inútil, incorruptible, secreta.

JORGE LUIS BORGES

Després de veure una mica l'origen i els primers temps de la biblioteca en l'anterior exemplar de PERXADA, segueixen unes notes sobre els anys de ple desenvolupament.

A FINALS DELS SETANTA...

Els darrers anys de la dècada dels setanta són anys moguts pel país. La transició política, els primers anys d'Ajuntaments democràtics..., les biblioteques de "la Caixa" s'adaptaran als nous temps. Fins a 1977 es continuaran inaugurant sales. A partir de 1976 l'Obra Social de la CPVE iniciarà una etapa renovadora dirigint les seves iniciatives vers aquells camps que no corresponen especialment al sector públic, a curt o mig termini, donant preferència a la promoció d'activitats capdavanteres. És en aquest context i amb l'arribada a la direcció de la Xarxa de

Biblioteques de "la Caixa" de la Sra. Maria Rossinès que començà el *Pla de Dinamització de les Biblioteques*. La seva finalitat era la d'oferir una imatge nova, més viva i integrada dins la col·lectivitat. El 1979 comença la mecanització del fons de totes les biblioteques amb la catalogació assistida per ordinador. Aquestes novetats afectaren profundament el funcionament de la sala i la seva relació amb la vila, oferint un munt d'actes de tots tipus que s'organitzaran conjuntament amb altres col·lectius i entitats. Aquestes són algunes de les

activitats que han deixat més bon record: el cursets *Iniciació al cinema per infants* amb Drac Màgic (1979), *Improvisació: el joc dramàtic* amb Josep Montanyes (1985), *Astronomia elemental* de l'Agrupació Astronòmica de Sabadell (1986). Les conferències: *Iniciació a la lectura* per Miquel Desclot (1978), sobre *Història de Catalunya* amb Borja de Riquer (1985-1989) o la que va donar Eudald Carbonell sobre *Els primers pobladors de Catalunya* (1988). Els cursets de *Manualitats* o els audiovisuals de *mntanya* o de *viatges* que feia Joaquim Monturiol.

Cap el 1992 es donà un nou tomb a les activitats organitzades per Central de Biblioteques que, amb una normalitat cultural, i sota el títol *De la literatura a vosaltres* passaven a promocionar el llibre i noves formes de lectura amb: exposicions, guies de lectura per a adults, activitats per a nens i nenes i el "Temps de poetes". Una de les exposicions que ha quedat en el record de tothom fou l'anomenada *Contes de fades* (1986), potser perquè s'adeia molt amb el paisatge mític i encantat del Montseny.

Una exposició que també va estrenar-se a Arbúcies, abans d'itinerar per a tot Catalunya: *Giovannino Guareschi: terra i gent de l'autor de Don Camillo* (1993). Organitzada amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la mort de l'escriptor.

Els "Temps de poetes", en canvi, han aportat el coneixement de molts autors, alguns coneguts i altres més minoritaris a qui calia donar a conèixer, però també ha fet que visitessin Arbúcies un munt d'actors, ara perfectament reconeguts gràcies a la seva feina a la televisió, però que ja eren magnífics actors de teatre: Carme Sansa, Jordi Dauder, Quim Lecina, Lurdes Barba...

Tambè en serà un exemple les Bibliopiscines. Aquest mateix any i amb la col·laboració i bona disposició de l'Ajuntament s'ha organitzat aquesta activitat que ha convertit cada estiu les Piscines Municipals en una petita biblioteca. La primera responsable en va ser Sílvia Fontbona i successivament hi han anat passant: Anna Vera, Núria Casanova i Marta Noguer. Començaren a itinerar-se les Micres -la mínima expressió

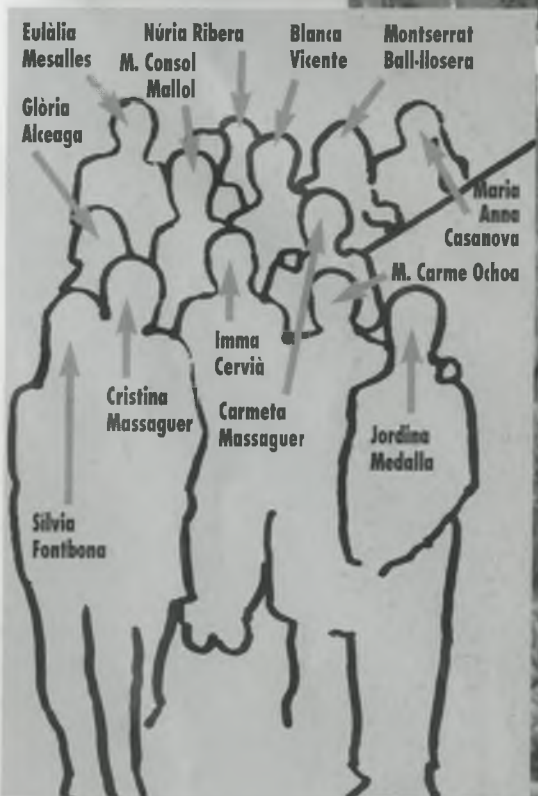

Foto: J. Camps

d'exposició- per les sales de lectura. Arbúcies va estrenar la dedicada a la Poesia (1995) i la darrera l'any passat dedicada a Jorge Luis Borges (1998). La majoria d'activitats es feien a la biblioteca, algunes, excepcionalment, a l'aire lliure o al Teatre del Centre. Fins a la inauguració del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella i el Teatre de la Llar-esplai de Jubilats, la sala de lectura de la biblioteca oferí un espai obert a tothom. Amb la normalitat que donaven aquests equipaments i la bona relació amb l'ajuntament la biblioteca també passà a utilitzar-los. Ja no es feren més exposicions a la biblioteca, les que podia aportar la Xarxa de Biblioteques o la Fundació "la Caixa" passaren al museu i les activitats de teatre i poesia, sobretot els "Temps de poetes", es representaren al teatre. Paral·lelament la biblioteca ha anat organitzant una sèrie d'actes i activitats, la majoria seguint les festes del curs de l'any. Una de les festes més celebrades és Nadal amb les seves pròpies tradicions: amb dibuixos, redaccions, guies, guarnint la sala, obrint les finestres del calendari d'Advent, preparant els llibres... També s'ha fet el *Pescebre*. Algunes vegades ben tradicional, amb molsa i suro, farina i serradures, i d'altres ben singular: amb figuretes de còmic o esquiadors en un paisatge nevad reproduint el Montseny. També s'han explicat contes: Tradicionals com *La Venedora de llumins*, amb els

costums de sempre: caganers, tions, Pare Noel... o de nous, on els personatges tradicionals s'integren a la vida quotidiana d'avui o amb un contingut que reflecteix la problemàtica social. El 1993 es va narrar el *Conte de Nadal* de Guareschi. Una història escrita el 1944 per alegrar el seu Nadal i el dels seus companys en el camp de concentració. L'altra gran festa és, Sant Jordi - Dia del llibre. Aquests darrers anys es celebra també amb una "Hora del conte" -que es fa des de 1989- amb una temàtica que ha girat al voltant de les llegendes, els contes tradicionals o moderns, una festa o celebració local. També s'ha intentat aportar un dels espectacles de "Temps de poetes" a la programació general de la Setmana Cultural. De manera esporàdica i aprofitant els coneixements d'algun lector s'han organitzat conferències. És el cas d'Antoni Pascual, amb xerrades sobre *Goethe* o *Agatha Christie*. Amb motiu de la celebració del 25è aniversari de la biblioteca l'any 1993, es prepararen diferents activitats, com una trobada d'antigues responsables de la sala. Una petita exposició commemorativa i dues conferències: *De llibres i biblioteques* a càrrec de Maria Mercè Roca i *Joan Miró i els llibres* a càrrec de Manel Clot. Periòdicament també s'han organitzat visites escolars, per explicar d'una manera més distesa el funcionament de la biblioteca. S'han fet guies de lectura.

Un recull de "*Versos per dir la mainada el dia de Nadal*" (1989). Un recull de *Versos per dir el padri a la núvia* (1989) i un recull de bibliografia sobre *Nadal* (1998). Quant a equipaments i obres la biblioteca s'ha anat adaptant a les necessitats i s'ha actualitzat en el temps. El 1979 i com a conseqüència del trasllat de les oficines de "la Caixa" - per reformes- al local de la biblioteca, aquesta es tancà del 10 de febrer al 30 de maig. Els llibres es traslladaren a un pis d'un dels empleats de l'oficina. A partir de la data indicada, s'instal·là als baixos de l'Institut, actual IES Montsoriu. A principis de 1980, la biblioteca retorna al seu lloc habitual, constava d'un fons de 2.649 llibres. Ara està a prop dels 15.000 volums. El 1984 es canvia la senyalització exterior i s'instal·là el telèfon.. Durant 1985 es refarà el sostre i la teulada i s'arrebossarà de nou l'arxiu molt deteriorat per la humitat. El 1991 veurà el seu darrer canvi incorporant-se prestatgeries metàl·liques, redistribuint el mobiliari, canviant cortines i pintant la sala. L'any següent es canviarà el sistema de calefacció, passant d'una caldera de llenya a uns moderns radiadors d'oli. El juny de 1979 s'incorporà com a bibliotecària M. Consol Mallol. Va estar a Arbúcies fins el mes de juny de 1982 quan anà a la biblioteca de la Xarxa de Torroella de Montgrí on segueix exercint la seva feina. Fins a l'arribada de qui subscriu aquestes línies, el març de 1983, diverses

persones: Eulàlia Font, Eulàlia Messalles i Glòria Alceaga del cos de suplències foren les encarregades d'atendre sala i lectors. De manera esporàdica i per breus períodes altres persones han atès la biblioteca: Pere Rodeja, Maria Tayeda, Isabel Bernabé, Immaculada Cervià...

UNS QUANTS RECORDS

Una biblioteca no existeix sense llibres i menys sense els seus lectors. Per la biblioteca han passat persones de totes les edats. Sempre he vist la biblioteca plena de mainada, abans que vingués a Arbúcies vaig estar treballant en una escola. Sempre m'ha agradat tenir la sala plena de nens i nenes i iniciar-los en el món de la lectura. Especialment, quan encara no caminen i no parlen, oferir-los un llibre de tapes dures i veure com passen fulles i miren els colors i formes. Normalment, ja han vingut a la panxa de la seva mare.

De més grans una de les primeres activitats, amb autonomia, que fan és visitar la biblioteca. Moltes vegades m'he empassat el riure amb la mainada. A alguns se'ls escapen les rialles quan lleixen, altres, sense voler, aixequen la mà i demanen per anar al lavabo. Fins i tot una nena un dia va dir-me:

-Ja estan secs!

-El que?

-Es que plou, me'ls he tret, els he deixat sobre el radiador!

-Però que?

-El mitjons dona!

Els nens i nenes més trapelles són els que més he apreciat. M'ha agradat especialment veure com aquest creixien i quan em deien que havien passat la selectivitat o senzillament que havien trobat feina.

També han vingut a la biblioteca famílies senceres: els Pujadas- Bartés, són tant habituals que si no vénen els trobo a faltar, amb ells vaig passar les meves primeres Enramades a Arbúcies. La Mercè, la Irene i en Bernat -carnet 2.000- s'han fet grans a la "bibli". Una altra família emblemàtica: els Zamorano- Rodrigo. L'Adelina poseeix el rècord absolut de lectura de la biblioteca i el seu pare Alejandro, amb debilitat per la dialèctica, em renyava si algun dels diaris o llibres no és del seu gust.

Recordo moltes persones grans: el Sr. Horta, venia els dissabtes al matí, de la seva mà vaig saber moltes coses d'Arbúcies, de la seva gent i de la seva història. I la Sra. Juliana Capó, mestra de la República, exemple dels molts forasters que feien estada llarga al poble. S'estava a Can Torres, va llegir molt, fins que la vista li va permetre, ja que era diabètica. Em feia companyia a primera hora de la tarda i més d'un dia em portava berenar: una pasta ensucrada que ella no podia tastar.

Els nens m'han fet saber quan tenien un germanet o germaneta, m'han portat confits i també

estampes de la 1ª Comunió i m'han ensenyat les fotografies. També ho han fet parelles que s'han casat. Una parella mig seriosament, mig en broma, decidiren casar-se a la biblioteca. I els vaig fer de testimoni quan es van casar a la Capella de la Pietat. Ja veieu la biblioteca és un petit reflex de la vida que és fa més dura quan la deixen persones joves, com m'ha passat amb alguns lectors com en Joan Anton, en Xavier, en Jordi, fa poc la Sílvia, la Natàlia...

Els lectors de la biblioteca també m'han posat en més d'un compromís i m'han fet peticions ben difícils o bé m'han fet depositària de més d'un secret. Des de cercar una novel·la amb descripcions de fenòmens atmosfèrics -remei d'un psiquiatre poc competent a la seva pacient amb fòbia- a un lector que volia apostatar. De qui cercava un manual per fer front a una denúncia, a qui cercava un llibre de cuina i em feia tastar els resultats.

Passem als temes complicats: les disfresses de Carnestoltes i el dibuix de les catifes. Són moltes les comparses o grups d'amics i veïns que han cercat inspiració a la biblioteca, a vegades em deien el que buscaven, d'altres ho intuïa, però sempre he mantingut un secret sumariíssim. Més secrets: atendre un lector, molt lleig, molt lleig, demanant un llibre sobre la seducció. Algun avi dient: Que tens un llibre d'aquells? El d'aquells era un llibre de *La sonrisa vertical*. I què se li diu a una senyora molt gran que et torna un llibre sobre *Santa Catalina de Siena*, dient que li havia agradat molt perquè a la Santa la mortificaven i patia molt, afegint: Què en tens un altre?. O què se li diu a una senyora que et diu: Nena, dona'm un llibre d'en Pedrolo, però que no tingui petons. Els últims que he comprat i llegit d'ell han anat a les escombraries. S'ha tornat verd.

Hi ha hagut peticions divertides, altres d'interessants, algunes ...impossibles. He fet el que he pogut.

He tingut la sort de comptar amb una família ben singular i disposada a tot quan volia organitzar una activitat: l'ajuda de la mare per cercar un objecte i fer una ambientació, un pare disposat a dibuixar i pintar el que fos i fer de taxista i sobretot la meua germana Àgata, mestra especialista en música. Amb ella he preparat "l'hora del conte" i hem discutit més d'un aspecte didàctic.

No puc acabar aquests breus records sobre la biblioteca sense parlar de dues persones. En Joan Ribera el delegat de l'oficina de "la Caixa" quan vaig arribar, a qui recordo amb afecte per la se-

va amistat i la de la seva família. I de la Cristina Masaguer que ha fet la feina que li pertocava, però sempre m'ha ajudat, ha cuidat les meves estimades azalees i m'ha fet costat si estava preocupada o malalta. Ella, la seva germana Carmeta i els de casa seva han estat la meua família d'Arbúcies.

Estic contenta, la nova biblioteca estarà a mans d'un Ajuntament prou sensible a la cultura i a les de la Silvia Fontbona a qui conec de petita i amb qui iniciarem l'aventura de les Bibliopiscines. Espero que l'acollireu tan bé com a mi.

Aquí deixo records molts especials: el temps de recerca per l'estudi sobre el Joc i el lleure a Arbúcies, fet en equip, i el del cinema fet amb l'amic Daniel Martí, que m'ajudaren a entendre i estimar la vila d'Arbúcies i la seva gent. També dos accidents...i molts amics i amigues: alguns personals, altres com els companys de "la Caixa", amb en German al capdavant, fent el possible i impossible perquè tot rutlli, la colla de sopars i tertúlies, els de can Federico, els profes de l'Institut, la gent de "La Gabella", "l'Associació d'Amics del Castell de Montsoriu"... i sobretot els lectors de la biblioteca petits i grans. Penso venir a veure-us, però també sabeu que sóc de Granollers i amb un peu aquí i un altre allà. Quan els dijous entri a la *Fonda Europa*, recordaré les bones estones passades al Casino i quan passi sota l'ombra de la Porxada, recordaré l'arbre de la plaça.

JORDINA MEDALLA I PRAT.
Encarregada de la Biblioteca d'Arbúcies.
Fundació "la Caixa" 1983-1999

La biblioteca d'Arbúcies omplí un gran buit cultural i d'equipament durant anys, per anar tornant paulatinament, i a mesura que els ajuntaments democràtics assolien el seu paper, al seu objectiu inicial: la promoció del llibre i la lectura per a proporcionar a tothom informació,

coneixements i oci o diversió. Avui, i amb uns nous temps són les institucions democràtiques: Generalitat, Diputació, Ajuntaments ... els que es fan càrrec d'aquests serveis culturals, com havia passat en temps de la Mancomunitat. La biblioteca de la Fundació "la

Caixa" d'Arbúcies es municipalitzarà i traspasarà tot el seu fons a l'Ajuntament, en el marc d'un acord signat i la vila continuarà amb aquest equipament cultural amb una biblioteca nova, més ben dotada i que s'adaptarà a uns temps de constant evolució. La Fundació "la

Caixa" continuarà aportant el seu ajut a projectes socials, educatius, de ciència i medi ambient i culturals capdavanters i que en aquest moments no cobreixen les administracions públiques.

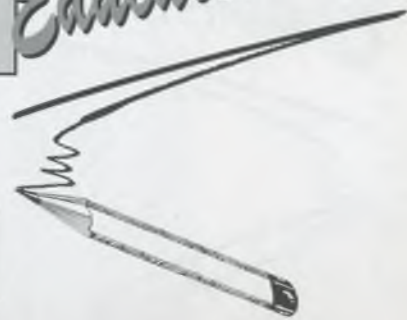
JORDINA MEDALLA I PRAT
Encarregada de la Biblioteca d'Arbúcies. Fundació "la Caixa".

*Agraïments: Jordi Pujadas per la informació facilitada, a Daniel Martí i Àgata Medalla.

*Fons documentals: -BERTRAN, Maria Carme. *Les Biblioteques de "la Caixa"*. Barcelona: Associació del Personal de "la Caixa", 1979.

-Arxiu de la Biblioteca d'Arbúcies. Fundació "la Caixa"

Valem pel que som ^{Educació} i no pel que tenim

Prement com a titular una frase d'una germana carmelita que s'acomiada d'Arbúcies i a les portes del final de curs hem recollit algunes notícies de fets i esdeveniments dels diferents centres educatius de la vila.

EL JARDINET MARXA D'EXCURSIÓ

Com cada any i de bon matí, tots els infants petits (ocells), mitjans (cargols) i grans (tortugues), agafem l'autocar per anar a passar tot el dia a Sant Hilari, al mas "Les Serres". Veiem animals, collim flors i caminem pel bosc.

Descobrim molts tresors! Tots plegats dinem en una taula molt llarga i, després de berenar, ben cansats i adormits, tornem cap a casa. Renoi, que n'és de divertit anar d'excursió!

LES MESTRES DE "EL JARDINET."

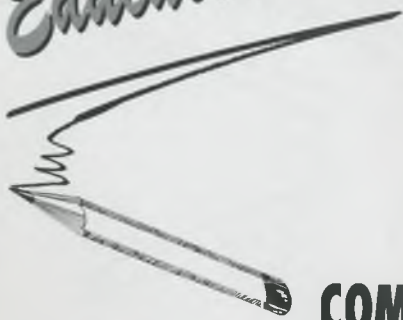

Foto: Arxiu El Jardinet.

L'IES MONTSORIU ORGANITZA XERRADES PER A PARES

Durant el curs que ha finalitzat, l'IES Montsoriu en col.laboració amb l'Associació de mares i pares del centre ha organitzat un cicle de xerrades informatives sobre temes d'interès per als que tenen fills adolescents i joves. Aquestes xerrades s'han fet a la sala de la Llar de Jubilats. El primer trimestre va ser sobre el tema de *la sexualitat*. El segon trimetre sobre *l'anorèxia i la bulímia* a càrrec de dues psicòlogues i d'un membre de l'ACAB (Associació contra l'anorèxia i la bulímia). La conferència, organitzada per segon any consecutiu, respon a la preocupació que hi ha per aquests trastorns alimentaris, que en alguns casos esdevenen greus malalties que requereixen un intens tractament en centres

especialitzats. La tercera xerrada va centrar-se en el tema de *les drogues* i va ser exposada per un psicòleg especialista en aquest assumpte, Ramon Valero, del Centre terapèutic de la Fundació Teresa Ferrer. Va partir de la base que tant pares com educadors han d'ensenyar als joves d'avui a viure en un món on les drogues són presents, començant per l'alcohol i pel tabac. Les xerrades varen resultar ben plantejades i certament interessants, satisfent les expectatives dels assistents. Lamentablement l'assistència va ser reduïda tenint en compte el potencial de pares que tenen fills adolescents i malgrat la importància i l'actualitat dels temes plantejats.

COMIAT A LES ÚLTIMES GERMANES DEL COL·LEGI VEDRUNA D'ARBÚCIES

El Col·legi Vedruna va ser fundat el 1845 per Joaquina de Vedruna, fundadora l'any 1826 de la Congregació de Germanes Carmelites de la Caritat (conegudes avui per Vedrunes). En un inici, deixà instal·lada una comunitat de tres germanes per fer-se càrrec de l'escola de nenes i dels malalts de l'hospital, com s'acostumava a fer en aquella època. Al cap d'uns anys una de les germanes es va fer càrrec també de l'escola pública de nenes, després de passar unes oposicions. En morir Joaquina de Vedruna, el 1854, deixava vint-i-set comunitats escampades per tot el territori català. Arbúcies era una d'elles.

Durant la segona meitat del segle XIX i principis del XX la comunitat Vedruna arbucienca augmentà considerablement de nombre, arribant a tenir fins i tot més de deu germanes. Era l'època d'expansió d'aquesta congregació catalana, que al capdavant d'escoles i hospitals s'anava escampant per bona part del territori espanyol. Més endavant, l'esperit missioner de la congregació les va portar també a molts països de continents diferents.

Exceptuant el parèntesi de la Guerra Civil (1936-1939) les germanes han estat presents al nostre centre, que d'ençà 1941 destinà els seus serveis únicament a l'ensenyament. Una altra congregació religiosa es va fer càrrec del nou hospital ubicat a prop de l'antic i que permetia així separar les tasques sanitàries de les pròpiament escolars.

Però la crisi de vocacions que d'uns anys cap aquí afecta no només a aquesta congregació sinó a d'altres institucions religioses en general, va provocar que a inicis de la dècada dels 80 la Congregació manifestés la intenció de deixar la comunitat arbucienca. Les gestions realitzades en aquell moment i la intenció de crear una fundació que garantís la continuïtat del centre van allargar uns anys més la retirada de les germanes. Així l'any 1991 es va crear la Fundació Mossèn Torrent Fugarolas i Mataró de la qual en formen part el rector de la parròquia d'Arbúcies, la provincial de les Germanes Carmelites, el delegat d'ensenyament del Bisbat, un membre nomenat pel Bisbe i un descendent de la família Mataró. A partir d'aquell mateix any, i a

causa de les obres de rehabilitació de l'edifici, les germanes van traslladar el seu domicili habitual a Sant Hilari —on hi ha una altra comunitat— tot i que venien a realitzar les seves tasques tots els dies feiners.

A principis de l'actual curs escolar dues de les germanes van ser destinades a d'altres comunitats, i una altra va ser traslladada després de Nadal. Així doncs, en aquests últims mesos han estat dues les germanes que han continuat al nostre centre.

Però aquest no és ni serà un problema exclusiu del Vedruna d'Arbúcies. La manca de vocacions que abans anomenava i l'envelliment progressiu de les religioses s'estan debatent en el *Fòrum Vedruna- Parlem de Futur* que per tal d'afrontar serenament aquesta situació ha organitzat la mateixa Congregació. El paper dels laics en el món Vedruna d'avui i, sobretot, en el del demà és un dels temes que més s'ha debatut en el fòrum esmentat. A tall d'exemple, a la província de Tarragona, que comprèn també escoles de territori lleidetà, només un 7% del personal dels centres escolars són monges i la

meitat d'aquestes es preveu que es jubilin en els cinc propers anys.

Actualment hi ha vuitanta-sis escoles Vedruna arreu del territori espanyol, trenta-vuit de les quals estan a Catalunya. Això suposa quasi tres mil professors i més de cinquanta-un mil alumnes. A la província Vedruna gironina els centres únicament escolars actuals són: Arbúcies, Girona, Malgrat de Mar, Palafrugell, Palamós, Puigcerdà, Ripoll, Sant Hilari Sacalm i Tordera, dels quals el nostre ha estat el primer en passar la titularitat a una fundació.

Així doncs, el futur del Col·legi Vedruna d'Arbúcies passa per continuar la tasca docent sense la presència de les germanes, ja que la Congregació ha decidit traslladar a finals del present curs les dues que encara estan entre nosaltres. L'empremta Vedruna, però, continuarà present després de cent cinquanta-quatre anys de presència física de Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna a Arbúcies.

RAMON REYERO I PLA
Mestre dels Col·legi Vedruna

LA GERMANA MONTSERRAT

La Germana Montserrat Bars i Casamitjana va néixer el 26 de desembre de 1926 a Sant Feliu de Pallarols. Va anar a les Germanes Carmelites del seu poble natal i als 24 anys va decidir fer-se monja. Va fer el noviciat a Vic. Primer la van destinar a Palafrugell, on va estar al servei de cuina durant tretze anys, per després continuar amb la mateixa feina a Malgrat de Mar, seguidament a Caldes de Malavella i finalment a Arbúcies, sempre al capdavant de la cuina. Ha estat trenta-tres anys al col·legi arbucienc. Molts són les i els alumnes que ha vist passar pel centre durant aquests anys. Ella

mateixa afirma que té molta memòria per les fesomies i que les pot reconèixer fàcilment encara que faci anys que no les hagi vist. Diu que fer aquesta feina l'ha fet molt feliç i que mai oblidarà el record d'Arbúcies, dels professors, dels pares, dels alumnes: *M'estimo fins i tot les pedres del col·legi. No hi ha cap poble que estimi tant com aquest. El Montseny m'empara!* La Gna Montserrat s'acomiada amb un consell: *Que tot el que us ensenyen ho guardeu dins vostre tota la vida. Que tots els entrebancs els solucioneu pensant en el que us han ensenyat i estimeu molt als pares que són els que més us volen.*

La Gna. Montserrat.

Foto: Dolors Juny.

LA GERMANA MARIA DOLORS

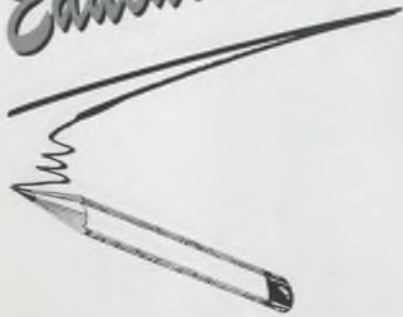

La Gna. Maria Dolors.

Foto Dolors Juny.

La Germana Maria Dolors Sagrera i Bosch va néixer el 10 de juliol de 1934 a Girona i va anar a l'escola de les Carmelites Vedruna d'aquesta ciutat. Va fer un temps de caixera a la llibreria Pla Dalmau, fins als dinou anys quan va decidir fer-se monja. Després del noviciat a Vic va estar vuit anys a Sant Hilari i uns cinc anys més a Granollers. A principis dels anys 70 va estar tres o quatre anys a Arbúcies per passar després a Tordera, a fer de directora d'una guarderia acabada d'inaugurar. Després de cinc anys a Sant Joan de les Abadesses i una altra temporada a Tordera, finalment va tornar a

Arbúcies, on ha fet una estada de dotze anys. S'acomiada dient que deixa un col·legi en molt bones mans i que s'emporta molts bons records, tant per part del claustre de professors com per part dels alumnes. El consell que deixa la Gna. M. Dolors és: *Que seguim les pautes dels pares i professors i això us convertirà en persones de molt valor. Valem pel que som i no pel que tenim. Que allà on sigueu, estimeu.*

L'ESCOLA ESPORTIVA Activitat extraescolar del CEIP Dr. Carulla

Certament, l'educació física pot abarcar-se des de moltíssims punts de vista i des de no pocs enfocaments. En aquest article el que volem pretendre és apropar una mica més la part inicial de l'educació física i fer-la més col·loquial.

MOVIMENT DES DEL PRIMER MOMENT

El nen a partir del moment en el qual neix comença un camí que no s'acabarà mai. Un camí que anirà paral·lel i englobat al procés intel·lectual de la persona, i també a l'evolució afectiva de la mateixa.

Així, d'unes dècades cap aquí s'ha deixat de banda la teoria del dualisme, la qual afirmava que el cos no tenia res a veure amb la consciència de la persona i s'ha passat a creure que el cos, el treball físic, té una connexió directa amb els processos cognitius.

A partir de tot això, és molt important, doncs, que els nens des dels seus inicis tinguin un alt treball físic. Han de passar per una sèrie de fases que, posteriorment, marcaran la seva postura, la seva parla, els seus pensaments...

L'altre dia parlava amb algú que em comentava els problemes físics d'un nen al qual anomenava "patós", i el bé que li va fer anar a un psicòleg que va posar-lo a gatejar. Increïble!

Posteriorment el nen parlava millor, va millorar moltíssim les seves habilitats, es relacionava obertament amb els companys,...

I és que gatejar és una acció que està considerada com una de les més importants en el transcurs integral d'un individu perquè desenvolupi les seves característiques físiques. Per tal de potenciar-ho el que han de fer pares, avis, germans, etc., és passar cada dia uns vint minuts amb el nen jugant en un espai tou, encara que a vegades també hauria de ser dur, i provocar mil i un moviments de rotacions, gateigs, equilibris...

Un espai adequat seria una moqueta o una catifa al menjador o a l'habitació, ja que és un espai conegut pel nen i on ell pot estar tranquil i segur.

Ara bé, no ens pensem que si fem això el nostre fill serà segur un campió o un esportista d'èlit: amb aquest treball el que aconseguirem és que el nen s'impregni d'un bagatge motriu, físic, que posteriorment li servirà per adequar-se a la tècnica de qualsevol pràctica esportiva. I és que un nen, a vegades, es diu que actua d'una forma o d'altra perquè és més o menys madur psicològicament.

Doncs en l'aspecte físic passa el mateix: un nen ha de viure moltes sensacions i experiències i, si no ho fa, el que provocarem és que, quan es trobi davant d'una situació no viscuda, el nen hagi de retrocedir en el seu bagatge i començar de zero en aquell aspecte que estigui tractant (direm que el nen és immadur). Estem parlant d'aquell nen que va haver de tornar a gatejar per tal de poder viure certs aspectes en un moment de la vida en el qual gatejar ja no és un fet característic.

Així doncs, gatejar és una part importantíssima del bagatge motriu humà, però també ho és el treball psicomotriu que es dona en els nens en l'edat escolar infantil i de primària.

PSICOMOTRICITAT: MOURE LA MENT I EL COS

És el que estem treballant des d'aquest any en les activitats extraescolars del CEIP Dr. Carulla i és el que poden veure en la fotografia que il·lustra aquestes línies: nens portant daus, nens tirant-se daus, nens construint muralles, nens saltant sobre màrfegues, nens divertint-se. El que està clar és que els nens disfruten efectuant aquestes activitats; és una sensació molt gratificant veure vint nens saltant, rient, treballant l'equilibri, baixant per un tobogan,...

però a més a més de ser una sensació agradable pel monitor que porta la classe, és un aspecte que des de la majoria d'especialistes en educació física es podria definir com a clau pel desenvolupament físic de la persona. Així, amb aquestes ratlles hem intentat apropar a tothom i en concret als pares, el treball que els nens han de seguir des del moment del naixement i fins els deu anys aproximadament: el gateig (amb tota la prefase de rotacions pel terra), i el treball de psicomotricitat.

JOSEP BOTIFOLL PONT
Mestre, monitor esportiu
CEIP Dr. Carulla.

Daus, pilotes, cercols,
roba, etc.
materials que estimulen la
motricitat.

Foto: J Botifoll.

ALUMNES DEL CEIP DR. CARULLA VAN DE COLÒNIES A BARCELONA

En aquests temps de sensacionalismes en la premsa referents a l'àmbit escolar en què sembla que només sigui noticable les suposades i no gens comprovades anomalies de l'activitat diària docent, seria bo fer-se ressó també de les moltes activitats complementàries i extraescolars que de manera anònima es porten a terme en els centres escolars. Serveixi d'exemple les

colònies escolars a Barcelona que el passat mes d'abril van realitzar els alumnes del Cicle Mitjà del Ceip Dr. Carulla. Van ser tres dies intensos en què es van complementar les estones de treball i aprenentatge amb les de lleure. Van visitar el Laberint d'Horta i el Parc Güell, L'Ajuntament de Barcelona i el Museu Marítim, l'Aquàrium i el Museu de Cera. Van gaudir

de l'impacte del cinema Imax en tres dimensions i van passejar amb *golondrina* pel port. Ens vam allotjar a l'Alberg Mare de Déu de Montserrat, depenent de la Xarxa d'albergs de la Generalitat, sòlid edifici de caire modernista situat en una zona privilegiada de Barcelona. Van ser unes colònies prou enriquidores que, tot i assumint el risc que sempre comporten activitats d'aquest tipus, ens van deixar a tots plegats, alumnes i mestres, ben satisfets i amb la il·lusió d'haver participat en una activitat que va més enllà de les quatre parets de l'escola.

EQUIP DE MESTRES DEL
CICLE MITJÀ DEL CEIP DR.
CARULLA

Al Parc Güell

Foto: Rosa Costa

Al Laberint d'Horta

Foto: Rosa Costa

L'ESPLAI CAN SON NO PARA

El mes de juny vam acabar el curs 98-99 de l'esplai i ho vam celebrar tots junts fent jocs de cucanya. Com que havíem arribat a final d'un altre curs, entre nens i monitors vam fer memòria de les activitats que hem fet al llarg d'aquest any. Un cop més, el que recordem d'una manera especial són les colònies, que vam fer a principis del tercer trimestre. Aquest any vam anar als Corral del Mataró i vam viure moltes aventures relacionades amb el món del cinema. Ah! I hem estrenat un nou himne que ha tingut un èxit espectacular. I, per si no ho sabeu, des del 28 de juny hem començat l'esplai d'estiu amb noves activitats, sortides, tallers i molts jocs per divertir-nos i fugir de la calor.

RUT

Els Fífalhmàtics, els grans de l'esplai, dinant als Corral del Mataró.

Foto: Arxiu Can Son

ARBÚCIES, SEU DE LA D'ONG DE LES COMARQUES

El dissabte 29 de maig d'enguany va tenir lloc a la nostra vila la cinquena jornada de la Coordinadora d'ONG (Organitzacions no governamentals) de l'àmbit de les comarques gironines i l'Alt Maresme. Les seus de les anteriors edicions havien estat: Torroella de Montgrí (1995), Girona (1996), Figueres(1997) , Salt (1998).

Bona part dels actes que inicialment s'havien de celebrar a la sala de conferències del Museu Etnològic del Montseny-La Gabella, van desenvolupar-se als baixos de la Rectoria ja que l'assistència va sobrepassar les expectatives inicials dels organitzadors i va comptar amb la participació de prop d'un centenar de persones, representant a més de quaranta col·lectius que treballen en l'àmbit de solidaritat en el territori que compré la coordinadora.

Sota el lema FEM PONTS DE SOLIDARITAT, el treball d'aquest any es va centrar en la temàtica: POLÍTIQUES

MUNICIPALS I COOPERACIÓ, coincidint amb l'inici de la campanya electoral de les darreres eleccions municipals. L'objectiu de la trobada era aprofundir en els continguts d'un procés iniciat unes setmanes abans per aconseguir que les diferents candidatures que es presentaven a les eleccions municipals concretenessin la seva posició pel que fa a temes relacionats amb la solidaritat i la cooperació, a partir del treball en l'àmbit local.

El programa de la jornada començava amb la presentació i debat de la ponència *La funció política de les ONG*, elaborada per la Plataforma de Solidaritat

de Calella (Alt Maresme). Va servir per fer un repàs al naixement i evolució de les ONG, qüestionant la funció merament assistencial que perpetua un sistema injust i proposant accions d'incidència política per tal de generar canvis en les estructures i tendir cap a una prevenció activa dels conflictes i un món on hi càpiguen tots els mons.

LA POSICIÓ DELS PARTITS

El segon acte del matí va ser una Taula rodona on hi estaven convidats representats dels partits polítics amb més presència a les nostres contrades. Dels set partits convidats només quatre varen acudir a la cita: Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC (Joan M. Del Pozo), Esquerra Republicana de Catalunya, ERC (Joan Puigercós), Iniciativa per Catalunya-Els Verds, IC-V (Vicenç Martí) i Esquerra Unida i Alternativa, EUiA (Sebas Parra). Els altres tres, CiU, PI i PP, no van assistir-hi, tot i que els dos primers havien confirmat assistència inicialment.

Les intervencions dels membres de la taula rodona partien de la pregunta: *Què pensen els partits polítics gironins sobre la solidaritat i la cooperació per al desenvolupament?* I seguien un qüestionari que se'ls havia tramès amb anterioritat on es demanava que es definissin sobre cinc punts del seu programa, és a dir des d'una visió de política local:

- Les mesures que prendrien per afavorir la participació ciutadana i evitar exclusions.
- Com es pensava fomentar l'educació i la reflexió dels valors solidaris entre la ciutadania.
- Les propostes concretes sobre sostenibilitat i medi ambient en el territori municipal.
- Les actuacions per afavorir el desenvolupament humà i la tolerància, atenent la pluralitat de procedències, gèneres, cultures, desnivells econòmics o d'oportunitats.
- El suport a projectes de cooperació amb països empobrits, treballant per fomentar unes relacions justes i equitatives entre els països del Nord i els dels Sud.

Taula rodona
Foto: J. Planas

V JORNADA DE LA COORDINADORA GIRONINES I L'ALT MARESME

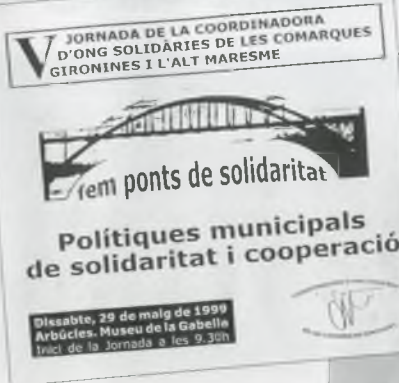
UNS ACORDS PER TREBALLAR-HI

Ja a la tarda es va fer la presentació de la primera fase de l'*Informe sobre propostes de política municipal gironina en matèria de solidaritat i cooperació per al desenvolupament*, elaborat per la Coordinadora. Després d'un debat es van aprovar unes propostes, de les quals la Coordinadora, que disposa d'un Centre de Recursos per a la Solidaritat (CeDRe), en seria l'entitat vertebradora. Els punts assumits per tal de dinamitzar les polítiques municipals de cooperació són:

1. Treballar activament per la condonació del deute extern dels països empobrits.
2. Destinar un 1% o més del pressupost ordinari de les institucions públiques municipals gironines a la cooperació per al

desenvolupament en els pròxims quatre anys.

3. Donar suport a una xarxa gironina de comerç just.
4. Treballar en l'elaboració d'un programa d'educació en valors per portar-lo a terme en centres educatius de les comarques gironines.
5. Crear un Observatori de la solidaritat i la cooperació a les comarques gironines.
6. Treballar pel reconeixement de dret de vot de tothom.
7. Donar suport al moviment associatiu solidari en general i a la Coordinadora d'ONG solidàries en particular i traduir a la pràctica aquest compromís mitjançant un conveni entre la Diputació de Girona i la Coordinadora

per tal de consolidar el CeDRe al servei dels municipis gironins i ajudar econòmicament les campanyes de la Coordinadora: polítiques municipals, condonació de deute extern, Agenda Latinoamericana, etc.

Previ a l'acte final Jaume Soler va intervenir com a Alcalde d'Arbúcies agraint que la Coordinadora escollís la Vila per fer aquesta jornada de treball i donant suport als postulats de la Coordinadora.

UNA LLIÇÓ UNIVERSITÀRIA A L'ABAST DE TOTHOM

La cloenda de la Jornada va fer-se amb la conferència titulada *Deute extern, deute etern?* a càrrec d'Arcadi Oliveres, professor d'economia mundial de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i vicepresident de Justícia i Pau de Barcelona. D'una manera molt clara i exemplificadora va anar exposant com s'haurien d'anar corregint els mecanismes que empobreixen cada vegada més alguns països. En primer lloc la condonació de tot deute extern produït per

préstecs públics i privats, això per nosaltres suposaria només reduir tota la despesa i el consum dels països desenvolupats només un 4% durant un any (o millor encara, suspendre les despeses militars espanyoles durant un any i mig). Però amb això no n'hi hauria prou, ja que es tornarien a generar nous deutes i per tant caldrien altres mesures com el comerç just, un control de les multinacionals, una transparència en països del tercer món amb una acció internacional de bloqueig de fortunes de dictadors i

polítics corruptes i la desaparició dels paradisos fiscals.

Amb la cloenda d'aquesta jornada començà una nova etapa en la manera d'efocar el treball de les ONG gironines en general i de la Coordinadora en particular: no restar al marge dels partits, implicar-se més en les polítiques locals i trobar elements per poder revisar la seva actuació en l'àmbit municipal d'aquí a quatre anys.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

RELACIÓ COORDINADORA D'ONG SOLIDÀRIES DE LES COMARQUES GIRONINES I L'ALT MARESME.

- ACAPS (ASSOCIACIÓ CATALANA D'AMICS DEL POBLE SAHARAUI) (*)
 - AIOKA (MEIGSJC)
 - AJUDA EN ACCIÓ
 - AL JAMAA
 - AMNISTIA INTERNACIONAL
 - APOC (ASSOCIACIÓ DE PACIFISTES OBJECTORS DE CONSCIÈNCIA)
 - ARQUITECTES SENSE FRONTERES-GIRONA
 - ASSOCIACIÓ DESENVOLUPAMENT I MIGRACIONS (D & M) (*)
 - ASSOCIACIÓ PER L'ADOPCIÓ SENSE FRONTERES
 - ATENEU DE LA VALL DE LLÉMENA
 - ATENEU LLIURE DE SALT
 - BANYOLES SOLIDÀRIA
 - BLANES SOLIDARI
 - BÒSNIA PLA DE L'ESTANY
 - BRIGADES DE PAU INTERNACIONAL (*)
 - CÀRITAS DIOCESANA DE GIRONA (*)
 - COMISSIÓ SALT-QUILALÍ
 - COMISSIÓ SOLIDARITAT NORD-SUD TORROELLA
 - CONCERTACION/S
 - COOPERACIÓ (GINESTAR)
 - CREU ROJA (*)
 - DESENVOLUPAMENT I MIGRACIONS (*)
 - ENTRE POBLES
 - FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL (*)
 - FUNDACIÓ SER.GI (SERVEI GIRONÍ DE PEDAGOGIA SOCIAL)
 - GARROTXA SOLIDÀRIA
 - GEST (GENT SOLIDÀRIA AMB LA TERRA)
 - GIRONA SOLIDÀRIA
 - GRA DE SORRA DE L'ESCALA
 - GRAMC (GRUP DE RECERCA I ACTUACIÓ SOBRE MINORIES CULTURALS)
 - GRUP EMPORDANESOS I EMPORDANESOS PER LA SOLIDARITAT (G.E.S.)
 - INTERMÓN
 - JUSTÍCIA I PAU (*)
 - MANS UNIDES
 - MOVIMENT PER LA PAU - A.O.C. GIRONA
 - PAU I SOLIDARITAT
 - PLATAFORMA DE SOLIDARITAT DE CALLELA
 - PSICÒLEGS SENSE FRONTERES
 - SETEM-GIRONA (SERVEI TERCER MÓN)
 - SOARPAL (SOLIDARITAT ARBÚCIES-PALACAGUÏNA) (*)
 - SOLC (SOLIDARITAT I COOPERACIÓ)
- i altres...

Fonts Internet:

<http://www.udg.es/coopera> (Universitat de Girona)

<http://ww2.grn.es/gaia/cedre> (Centre de recursos per a la solidaritat de Girona (L'Estació)

• (*) Hi ha grup a Arbúcies.

LA GUERRA INTERIOR

En aquestes dates, com cada any, el nostre què fer diari sembla relaxar-se. Les vacances sembla que a més de donar-les a tothom qui treballa també les donen a les notícies tristes que passen al món. Només una greu desgràcia natural, un cèlebre personatge desaparegut o l'esdeveniment d'un contenciós bèl·lic ha de sotraguejar-nos la tranquil·litat de l'estiu. No és veritat! Hi ha un munt d'altres casos funestos que commocionen durant tot l'any les persones i molts d'ells són conseqüència dels accidents de trànsit. Malauradament la nostra civilització conviu amb una guerra interior a la qual no sabem trobar-hi pau.

ELS JOVES TENEN TOTS ELS NUMEROS

En el darrer segle, la societat occidental ha destinat un esforç important a incrementar l'esperança de vida de les persones. Les condicions de treball, la higiene, els recursos destinats i els avenços científics disminueixen la taxa de mortalitat i per tant han ajudat moltíssim en incrementar aquesta esperança. Fa dos anys que Catalunya se situa en un lloc capdavanter: els homes en néixer tenen una esperança de 75,1 anys de vida i les dones de 82,4 anys. Aquesta diferència es deu, de ben segur, a qüestions fisiològiques però cal considerar que en el càlcul d'aquest indicador humà s'hi té en compte qüestions anomenades causes externes. Les causes externes són aquelles que no poden considerar-se malaltia, anomalies, tumors o afeccions pròpies al funcionament del cos en produir-se la mort. Són més aviat aquells accidents o fets fortuïts, més o menys, que

conduïxen a una mort sobtada. Doncs bé, cal saber que les causes externes s'emporten cada any el doble d'homes que de dones. I concretament el 1997 entre els joves de 15 a 34 anys era la principal causa de mort per davant de la sida o els tumors. En aquest any les taxes de mortalitat per aquest tram d'edat i per aquestes causes eren superiors a la resta d'edats. Fa pocs mesos s'enuncià que l'epidèmia de la sida passava a ser la tercera causa entre els joves catalans després dels accidents de trànsit i dels suïcidis. Aquest fet, que s'ha celebrat, és sobretot per l'efecte dels nous tractaments que aplicats a persones seropositives impedeixen o retarden l'aparició dels símptomes de sida, i per tant, en cas de produir defunció serà en edat més avançada. Pel que fa als accidents de trànsit amb cotxes o motocicletes representaven l'any 1997 la meitat de casos de mort per causes externes entre joves de 15 a 24 anys i un terç entre 25 a 34 anys.

EL DETALL DELS ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ

Segons un estudi publicat pel RACC aquest juny passat dels casos que havia gestionat la seva asseguradora durant l'any passat, tres quartes parts dels sinistres de trànsit corresponien a homes. El 97% implicava a cotxes i la resta a motos. Doncs bé, el 72% dels sinistres de cotxe eren accidents de circulació on hi ha una col·lisió amb un

contrari (quasi sempre amb un altre vehicle) i el 98% pel cas de les motos (conduïdes principalment per homes joves). Aquests accidents en un 70% són a causa de maniobres rutinàries (estacionar, un cop pel darrere, preferències...) i no sempre comporten lesions greus. La resta de maniobres perilloses com l'avançament o la invasió de carril apareixen com els menys freqüents.

El grup d'edat comprès entre els 18 i 24 anys és el que presenta un percentatge més elevat d'accidentalitat, molt per sobre de la mitjana en el cas dels homes, i és qui més aguditzada els accidents en maniobres perilloses. Això porta a tenir més accidents amb lesions. Per altra banda la franja de 30 a 44 anys és la menys accidentable i té, però, més incidències per maniobres rutinàries.

La freqüència de lesions és molt més elevada en els accidents de motos (1 de cada 3 accidents) que de cotxes (1 de cada 20). Entre aquests accidents la invasió de carril, l'avançament i les preferències comporten moltes més lesions amb diferència. Això confirma que el conductor jove està més exposat als accidents que comporten ferides temporals, permanents o la mort. Segons la localització l'estudi detecta que a Girona hi ha un percentatge molt més elevat de sinistres per invasió de carril i avançament, que a Tarragona predominen més els d'avançaments i que a Lleida les preferències de pas i senyals (tots ells accidents propis de circulació en carretera). Els de Barcelona majoritàriament són sinistres de col·lisió per la part posterior del vehicle o per girs propis de zones urbanes.

Foto: A.A.

VE SOBRE RODES

LA CONSEQÜÈNCIA DE TOT PLEGAT

La mortalitat per accidents de trànsit entre els joves gironins és la més alta de Catalunya segons un informe de l'avantprojecte del Pla de Salut de la Regió sanitària de Girona. La taxa de mortalitat entre els joves gironins se situa a les 70,7 defuncions per cada cent mil habitants, enfront del 57,9 de Catalunya. Baix Empordà, Bages, Baix Camp i Alt Urgell varen ser les comarques més fatídiques l'any 1997, i segons sembla és per l'existència de nuclis urbans dispersos, el moviment turístic i el nivell de consum d'alcohol.

En resum, els accidents de trànsit suposen la pèrdua d'aproximadament 300 persones joves al nostre país anualment.

CIRCUMSTÀNCIES	EDAT 16 - 24	EDAT 25 - 29	EDAT 30 - 44	EDAT 45 - 64	EDAT + 65
Estacionament (vehícle estacionat) i/o maniobra d'entrada o sortida	31,63%	38,35%	38,10%	38,89%	35,09%
Col·lisió a la part posterior del vehicle que circula en el mateix sentit i carril	20,71%	24,54%	25,98%	25,43%	23,28%
Preferències (dreta en creuament i senyals)	13,53%	12,46%	10,99%	12,17%	11,00%
Maniobra de marxa enrere	6,46%	10,71%	6,98%	10,22%	6,23%
Gira (dreta o esquerra)	6,53%	5,71%	5,04%	4,98%	5,16%
Circulació en carril diferent (mateix sentit) i canvi de carril	4,60%	3,33%	3,04%	3,61%	4,30%
Inversió de carril (sentit contrari)	3,93%	3,17%	2,62%	2,84%	2,81%
Entrada o sortida d'un aparcament, lloc privat o camí de terra	1,38%	2,02%	2,26%	1,80%	2,06%

Circumstàncies dels accidents de circulació per edats.

i esbornacs de la calçada de les carreteres fent-les més modernes, aquells encreuaments mal senyalitzats, aquells vials que són reiteratius en els sinistres de trànsit... tot pot millorar-se. Alhora, millorarem les condicions per córrer més, però, i més segurs? Els ciclistes i els vianants en sofreixen llavors les conseqüències. Aquestes màquines mortals que es dissenyen a les empreses d'automòbil, que es venen en les concessionàries, que es mantenen en els tallers mecànics, que paguen impostos, que donen negoci als pàrquings i les companyies petroleres, que són especulació de riscos d'asseguradores... en definitiva, que donen tanta feina a tantes ànimes (publicitaris, sanitaris, funcionaris...). Els vehicles cada cop es volen més segurs. L'Euro NCAP (Programa Europeu d'Assessorament de Cotxes Nous) així ho pretén. Es fan assajos en laboratori a 64 km/h contra una barrera deformable per mesurar les conseqüències del xoc frontal, el disseny d'airbags, els materials, l'estructura... Però qui regula la velocitat límit que ha de tenir un vehicle de fàbrica? Aquest encara és un reclam publicitari principal per la venda en detriment de la seguretat. I els qui conduïm, capacitats per un carnet que ens fa sabedors d'unes normes, cometem infraccions, desafiem les lleis de la física a la carretera, ens considerem protegits per una closca metàl·lica, que ens fa totalment vulnerables als forts impactes, juguem amb infinites comoditats que distreuen la nostra atenció (telèfon mòbil, música, GPS, TV...) més que ens són útils. De vegades es creen veritables dilemes entre la seguretat i la utilitat. És el cas dels cotxes monovolums, molt avançats en capacitat i comoditat però qüestionats en les normes exigides en seguretat.

Per si no fóra prou, també sensibilitzem negativament als més joves: quins valors transmetem quan obsequiem als joves amb un cotxe o una moto?, quan anem sense cinturó perquè el recorregut és curt?, quan acompanyats de la família ens la juguem per arribar a l'hora als llocs?,

quan parlem malament del transport públic sense ser-ne usuaris?, quan ens posen una multa i diem que no la pagarem perquè ha estat injusta...? No són suficients les mesures de prevenció de riscos, control d'alcoholèmia, manteniment de vials o senyalització adequada sinó que també cal que els acompanyem d'unes línies de conducta coherents. Els vehicles de ben segur han portat molts avantatges en la llibertat i el progrés econòmic de les persones mentre milloraven en la seguretat, però alhora també han incentivat molts inconvenients a la nostra societat: la rutina de la conducció, la cultura del risc, els malats per la velocitat, la competició, l'excés de temps...

Alguna responsabilitat hi deuen tenir els adults en la construcció d'aquests valors que han heretat els joves. Però segur que les polítiques d'ensenyament o de joventut, en la transmissió de valors cívics, o polítiques per incentivar el transport públic en lloc del privat, de potenciar algunes vies de comunicació en lloc d'altres, d'incentivar l'atenció en la conducció, la prudència... hi tenen tant o més a veure. Sembla ser que la societat pot arribar a conviure amb el cost d'aquest gran problema (invalideses, despeses mèdiques, pèrdua de població jove...) que podríem, avui en dia, qualificar-lo de guerra (atès la quantitat de sinistres detectats i les baixes humanes que s'hi produeixen) i interior, perquè és entre els nostres. No sembla haver de moment passos decidits a trobar la pau necessària per acabar-la.

TOMÀS MORÉ

I QUÈ FEM, DONCS?

Justifica aquesta sagnia la despesa de tants o més recursos que els que es destinen, per exemple, al control de les duanes, la seguretat interior d'amenaces exteriors, la lluita antiterrorista? És molt senzill sentenciar que arreglant aquells forats

FONTS D'INFORMACIÓ:

- Estudi de Sinistralitat, RACC corredoria d'assegurances
- Registre de Mortalitat de Catalunya, Servei d'Informació i Estudis, Direcció General de Recursos Sanitaris, Departament de Sanitat i Seguretat Social

ARBÚCIES

UN REPÀS A 20 ANYS D'E

El passat 3 abril es compliren 20 anys de les primeres eleccions municipals democràtiques que tingueren lloc després de la dictadura franquista. De la mateixa manera que en aquelles eleccions, les que varen celebrar-se el darrer 13 de juny d'aquest 1999 també varen comptar amb la participació de 3 candidatures municipals, fet que, d'altra banda, i des d'aquell 1979, no s'havia tornat a repetir en cap altra contesa electoral d'aquest tipus.

La Candidatura Unitària i Popular d'Arbúcies, la CUPA, guanyadora d'aquelles primeres eleccions municipals postfranquistes, ha estat qui, fins al moment present, ha vingut governant l'Ajuntament del poble, ja que ha anat veient com els seus programes electorals tenien repetidament el

suport de forma majoritària dels ciutadans d'Arbúcies en les diferents consultes electorals municipals que s'han anat succeint entre el 1979 i el 1999. Això ha fet d'Arbúcies i de la CUPA quelcom singular: ni millor ni pitjor, sinó això, singular, ja que si bé és difícil -i cada cop més- trobar consistoris municipals de pobles i ciutats amb presència de més d'una candidatura política on un mateix grup polític porti tants anys governant gràcies a majories absolutes, és quasi impossible trobar en tot Catalunya un poble o una ciutat on qui porti durant tants anys i de forma continuada les regnes del seu govern municipal sigui un conjunt de persones agrupades sota les sigles d'un grup d'àmbit local.

Els contrincants de la CUPA l'any 1979, la Unió

de Centre Democràtic-Centristes de Catalunya (UCD-CC) i el Grup Independent i Popular (GliP), no allargaren la seva presència municipal més enllà de l'any 1983, quan fou Convergència i Unió (CiU) qui passà a ocupar el seu lloc i qui, des d'aquest any i fins ara, ha estat sempre a l'oposició governamental municipal. Ara bé, en aquest 1999 CiU s'ha dividit i ha donat lloc a l'aparició de dues candidatures municipals, la de Convergència i Unió i la de l'Alternativa Independent per Arbúcies (AIPA).

Des d'aquell 1979, en què 1.317 arbuciençs donaren suport a la llista de la CUPA, i fins al moment present, Jaume Soler i Pastells, que és qui des d'aleshores i fins ara ha encapçalat sempre aquesta candidatura municipal, ha

estat l'Alcalde d'Arbúcies. En les eleccions municipals del 1979 la CUPA obtingué una còmoda majoria de Regidors (n'aconseguí 7, per només dos cadascuna de les altres dues candidatures: UCD-CC tingué 511 vots i el GliP 483 vots), resultat que es repetí en les dues següents consultes municipals, la de l'any 1983 (la CUPA va tornar a obtenir 7 Regidors, per 4 CiU) i la de l'any 1987 (altre cop 7 a 4). És curiós destacar que en les eleccions del 1983 i en les del 1987 tant la CUPA com CiU repetirem, quasi mimèticament, els seus respectius resultats: la CUPA obtingué 1.494 vots l'any 1983 i 1.491 l'any 1987, mentre que CiU aconseguí 1.001 vots el 1983 i ¡1.001! el 1987. Cal remarcar que durant les tres primeres legislatures municipals l'enfrontament polític entre els dos sectors en què s'havia dividit el poble fou constant, arribant-se a produir situacions molt crispades.

En les eleccions municipals del 1991 estigué a punt de donar-se la sorpresa: només 41 vots separaren la CUPA de CiU, 1.411 vots foren pels primers i 1.370 vots anaren pels segons, obtenint 6 Regidors la CUPA i 5 CiU. Aquest resultat posava en evidència que hi havia hagut un cert relaxament i/o descontentament entre els votants simpatitzants de la CUPA (tenint present que el cens electoral havia

Aspecte de l'exterior del col·legi electoral el 13 de juny.

Foto: R.Camps

ELECCIONS MUNICIPALS (1979-1999)

Mesa electoral.

Foto: R. Camps

crescut en 261 persones amb respecte el 1987, tenia 80 vots menys), així com que hi havia hagut una forta capitalització de vots per part de CiU (guanyava 369 vots, el que suposava

un increment de més del 35% dels vots aconseguits el 1987). Això féu que en aquesta quarta legislatura municipal es reproduïssin, en gran mesura, els enfrontaments que ja

s'havien donat en les 3 anteriors.

Aquest resultat va provocar que a la següent consulta electoral municipal s'hi arribés amb la incertesa de

quin podria ser-ne el resultat. La CUPA i CiU hi concorregueren amb objectius, lògicament, ben diferents: els primers revalidar la seva presència al capdavant del govern municipal, i els segons aterrar un bastió que se'ls resistia des de feia tant anys. El resultat de les municipals del 1995 evidenciaren, però, el revifament de la CUPA i el retrocés de CiU: pels primers anaren 1.759 vots, aconseguint obtenir 6 Regidors a l'Ajuntament, mentre que pels segons votaren 1.293 persones, obtenint 5 Regidors. Així, i davant d'un increment del cens de possibles votants xifrat en 257 persones, la CUPA aconseguí que la votessin 348 persones més que 4 anys abans, mentre que CiU perdia 77 vots amb respecte el seu resultat del 1991.

LES ELECCIONS MUNICIPALS DEL 13 DE JUNY

Finalment, a les darreres eleccions municipals, les que tingueren lloc el passat 13 de juny, la situació era diferent amb respecte a la que s'havia donat en les 4 últimes legislatures municipals, i en part era semblant a la que hi havia hagut 20 anys abans: com ja hem apuntat anteriorment, varen tornar a presentar-s'hi 3 candidatures. Aquestes foren la de la CUPA, la de CiU i la de l'AIPA.

La campanya electoral, en certa manera, va ser una continuació del que en els darrers quatre anys s'ha pogut veure a nivell de Ple Municipal, els enfrontaments dialèctics entre les candidatures han estat d'una intensitat més baixa que en d'altres ocasions, el que sens dubte ha rebaixat la pressió i el to de la campanya (excepte en els darrers dies), i en canvi es va traslladar una part del debat directament al carrer mitjançant la ja tradicional

Debat electoral entre membres de les candidatures de CUPA i CiU.

Foto: AHMA

profusió de cartells, banderoles i pancartes, juntament amb els programes, escrits i fullets, on cada candidatura va exposar les línies de treball o de debat que li semblaven més escaients i que li servissin per atraure els electors.

En aquest sentit una part del debat va recaure directament en el fet de definir espais polítics concrets i per tant i de retruc en el debat sobre les

ideologies. CUPA va dirigir una part important de la campanya a establir un marc referencial de marcat caire ideològic, amb un discurs social clarament progressista i compromès amb els models tradicionals

de l'esquerra, mentre que tant CiU com AIPA van optar per un model més populista a l'estil del que hem observat en els darrers anys en la major part de partits de dreta o de centredreta, i que va dirigit

a convèncer el segment de "centre", grup de població tradicionalment menys polititzat i que més fàcilment pot fluctuar d'un partit a l'altre en funció de programes o de maneres d'enfocar el discurs.

ELS RESULTATS ELECTORALS

Entrant en el que seria un resum dels resultats electorals dels comicis del 13 de juny, la CUPA, tot i l'increment del cens electoral (207 nous possibles votants), ha tingut un dels seus pitjors resultats, ja que els 1.478 vots que ha rebut -i que li han permès tenir 6 Regidors i la majoria absoluta en el consistori municipal arbucienc- són 281 menys dels que va rebre ara fa 4 anys, quan va arribar al que fins ara ha constituït el seu sostre electoral (1.759 vots). Però també són menys dels que va obtenir en els comicis electorals del 1987 (en aquests en va obtenir 13 més) i en els del 1983 (en aquests en va tenir 16 més), i tan sols són 67 més dels que va rebre el 1991.

Per la seva banda, la candidatura que ostentava oficialment les sigles de la coalició CiU ha tingut una

davallada estrepitosa. Els 341 vots que ha obtingut (el 1995 fou votada per 1.293 persones) són els pitjors resultats de totes les vegades que s'ha presentat a la contesa electoral municipal: amb ells només ha aconseguit un Regidor, quan des del 1987 sempre n'havia tingut 5.

Finalment, la llista de l'AIPA ha estat qui ha recollit la major part dels vots de les persones que fins el passat 1995 votaven CiU: l'han votat 1.101 arbuciencs, i això ha fet que obtingués 4 Regidors.

Vist això, i si sumem els vots de l'AIPA i CiU -hipotèticament ho podríem fer ja que creiem que en les eleccions municipals del 1995 els seus votants eren els mateixos que votaven CiU, l'única llista electoral alternativa a la CUPA-, ens trobarem

que haurien obtingut 1.442 vots, només 36 vots menys que la CUPA, menys encara que els 41 vots que varen separar la CUPA i CiU l'any 1991. Amb un matís important, i és el del fet que per primera vegada en els darrers 16 anys i degut al sistema d'assignació de regidors que atorga el sistema electoral, i que penalitza la fragmentació de candidatures, i per tant afavoreix la llista més votada, en aquestes eleccions del 13 de juny CUPA hauria mantingut la majoria absoluta de regidors tot i el fet que numèricament hagués perdut les eleccions per 60 o 70 vots de diferència, cosa que en les eleccions de 1991, amb les que podríem arribar a fer un paral·lelisme, i en concòrrer únicament dues candidatures, la majoria absoluta de regidors anava

directament proporcional a la majoria absoluta en el recompte total de vots.

A totes aquestes dades electorals n'hi hem d'afegir una altra: la de la participació. En aquest sentit, hem de destacar, en comparació amb allò que passa a moltes poblacions del país, la tradicional altíssima participació dels arbuciencs en les eleccions municipals, símptoma inequívoc de la gran importància que els hi donen. Així, tenint en compte els vots emesos, la participació més baixa correspon justament a aquestes darreres eleccions municipals, les quals, tot i això, tingueren un participació del 74,3%!, mentre que la més alta correspon a les eleccions municipals que es varen fer l'any 1995, on la participació va ser del 80,7%.

ARBÚCIES: ELECCIONS EUROPEES (13 DE JUNY DE 1999)

El passat diumenge 13 de juny varen tenir lloc, en la majoria dels 15 estats que formen la Unió Europea (UE), les eleccions al Parlament Europeu (PE): a Dinamarca, Holanda i el Regne Unit aquestes eleccions es feran el dia 10, mentre que a Irlanda es celebraren el dia 11.

El nou PE està format per 626 eurodiputats, dels quals 64 procedeixen de l'Estat Espanyol, i la seva legislatura s'allargarà per un espai de cinc anys, del 1999 fins al 2004. Cal dir que aquesta serà la cinquena legislatura d'aquest Parlament des que va crear-se la Unió Europea. Aquests 626 europarlamentaris hauran sortit d'unes eleccions on hi varen ser convocats uns 298 milions de ciutadans europeus, i representaran als més de 370.000.000 d'habitants que té el conjunt d'estats integrats en la UE.

El Parlament de la Unió Europea ha anat prenent un protagonisme creixent dins l'entramat institucional comunitari. Així, la darrera legislatura ha estat marcada per l'augment dels seus poders legislatius i polítics: això ha estat fruit tant del conegut Tractat de Maastricht (1992) com del més recent però menys conegut Tractat d'Amsterdam (1997).

En aquest sentit, per exemple, és en el PE on es vota el pressupost que permet finançar les accions comunes i on es du a terme el control de la Comissió Europea (òrgan executiu comunitari) i de la gestió dels fons públics comunitaris.

Pel que respecta a temes que tenen a veure amb els ciutadans, és en el PE, com a òrgan legislatiu comunitari, on s'han adoptat lleis comunes que els afecten directament: en aquesta darrera legislatura, per exemple, s'han aprovat diferents normatives que incideixen sobre milions de consumidors (entre altres temes, s'ha legislat sobre productes modificats genèticament, sobre biotecnologies i sobre la televisió sense fronteres). D'ara en endavant, a més, i entre d'altres coses, el PE podrà pronunciar-se sobre la política d'ocupació comuna, la immigració i la cooperació judicial en matèria civil. Cal tenir present que fins al Tractat de Maastricht el PE només era un òrgan d'obligada consulta pel Consell de Ministres europeus abans que aquest adoptés una decisió, ja que era aquest Consell ministerial qui obrava en matèria legislativa comunitària.

Els 64 eurodiputats espanyols constitueixen, per procedència territorial, el cinquè col·lectiu més nombrós, darrera dels alemanys (amb 99 eurodiputats), els francesos, els italians i els britànics (cadascun d'ells integrats per 87 eurodiputats).

En el Parlament Europeu els eurodiputats no s'agrupen, teòricament, segons la seva nacionalitat sinó per ideologies. Així, i pel que fa als eurodiputats catalans, trobem els representants del Partit dels Socialistes de

Catalunya en el Grup del Partit dels Socialistes Europeus (fins a les darreres eleccions, aquest havia estat, i durant 20 anys, el Grup més nombrós del PE), els de Convergència Democràtica de Catalunya en el Grup del Partit Europeu dels Liberals, Demòcrates i Reformistes, el d'Unió Democràtica de Catalunya i els del Partit Popular en el Grup del Partit Popular Europeu (aquest Grup ha passat a ser, després de les darreres eleccions, i per primera vegada, el que més eurodiputats té en el PE) i, finalment, el d'Esquerra Republicana de Catalunya en el Grup d'Independents per l'Europa de les Nacions.

Finalment, només afegir que, en el cas de l'Estat Espanyol, la circumscripció electoral és única. Això vol dir que, a l'hora de fer les divisions per tal de saber quants diputats obté cada partit, compten tots els vots que aquest pugui treure en tot l'estat. Aquest fet provoca que, a part dels partits d'àmbit estatal, a les eleccions europees hi concorrin coalicions de partits d'àmbits territorials més petits: és el cas, per exemple, de CiU, coalició catalana que es va ajuntar amb partits del País Valencià i de les Illes Balears, el d'ERC, que s'ajuntà amb partits del País Basc i les Illes Balears, o el d'Iniciativa per Catalunya, que s'alià amb un partit de l'Aragó. Així mateix, també pot donar-se el cas que un partit amb una implantació petita es presenti a tot l'estat, com el que han fet, per exemple, el Bloc Nacionalista Gallec i Euskal Herriarrok.

Acabarem aquest article sobre les eleccions al Parlament de la Unió Europea donant compte dels resultats obtinguts, a Arbúcies, pels partits polítics catalans que han aconseguit representants en aquestes eleccions (també hi afegirem els resultats d'IC, tot i no haver obtingut representació europea, degut a la seva presència en l'entramat polític català). Així mateix, també donarem els resultats que varen obtenir ara fa 5 anys -12 de juny de 1994- per tal de poder-ne fer una comparació.

	12/6/94	13/6/99
CiU:	1.057 vots	1.358 vots
ERC:	275 vots	438 vots
PSC:	256 vots	363 vots
PP:	222 vots	296 vots
IC:	116 vots	135 vots
EUiA:	no present	29 vots

Cal dir que el PSC ha estat el partit més votat a Catalunya, essent seguit per CiU, el PP, ERC, IC i Esquerra Unida i Alternativa (EUiA).

A nivell d'Estat Espanyol les eleccions han estat guanyades pel PP amb 27 eurodiputats (1 menys que fa cinc anys), mentre que el PSOE -del qual forma part el PSC- ha obtingut 24 eurodiputats (2 més), "Izquierda Unida" -de la qual forma part EUiA- n'ha obtingut 4 (5 menys), la coalició de la qual formava part CiU n'aconseguit 3 (els mateixos que ja tenia), la coalició nacionalista "Europa dels Pobles" -d'ella en formava part ERC- n'ha obtingut 2 i IC cap.

En aquesta secció hem volgut posar-nos en contacte amb el grup de treball Antilínia Montseny-Guilleries d'Arbúcies, que des de fa mesos treballa conjuntament amb d'altres moviments semblants per tal de conscienciar els habitants d'Arbúcies i de les poblacions veïnes del que representaria la implantació d'aquest projecte.

INTRODUCCIÓ

Al llarg dels recorreguts de totes les línies de 400.000 volts projectats s'han anat creant grups que s'oposen a la brutal agressió que suposaria la seva construcció. Es va provar al País Basc, després a l'Aragó. Encara tenen l'avantprojecte pel Pallars i ara ho estan provant per aquí: la qüestió és obrir un altre canal pels Pirineus. Això també ha passat al terme municipal d'Arbúcies, el qual està afectat per la línia de 400.000 volts

• Com us va assabentar d'aquest projecte?

Motivat per un article aparegut a El Periódico que especificava el traçat de la línia, un grup de veïns i veïnes, amb la preocupació

pel deteriorament del medi tant en l'àmbit global com el local, vàrem decidir formar una comissió d'informació d'àmbit municipal a Arbúcies. Des de llavors ens hem anat reunint setmanalment.

• Quines accions heu dut a terme fins ara?

Fins ara s'han realitzat enganxades de cartells, col·locació de pancartes, plafons informatius de l'origen, final i finalitat de la projectada autopista elèctrica lligada estretament amb el negoci de les nuclears i les relacions Nord-Sud, així com de quina manera ens podem implicar a nivell personal en l'estalvi energètic evitant augmentar el llegat de residus tòxics i les greus conseqüències que comporta al planeta Terra i

als seus habitants. Hem repartit informació casa per casa; alguns diumenges i altres dies festius hem instal·lat una taula informativa i de recollida de signatures, hem confeccionat programes per l'emissora de ràdio municipal i una taula rodona a la qual es va convidar tot el poble i de forma específica a cada una de les entitats de la vila. Hem obert un canal de diàleg amb l'ajuntament d'Arbúcies demanant el seu suport i la reflexió sobre la necessitat real d'una nova Línia d'Alta Tensió d'aquestes característiques, els seus efectes i les possibles alternatives a la seva creació.

Membres del grup antilínia Montseny-Guilleries d'Arbúcies, assistim a les reunions i participem dels diferents grups de treball de la Coordinadora Sentmenat-Bescanó que representa les diferents associacions que es van creant a cada poble. És mitjançant aquesta coordinadora que mantenim contacte amb la Coordinadora Estatal Contra Línies d'Alta Tensió i instal·lacions de Transformació i subscriuim el seu manifest. L'ajuntament d'Arbúcies en

Pancarta a la rotonda de la variant.

Foto: J. Camps

RIES D'ARBÚCIES

el ple municipal del dia 24 de març es va oposar a l'avantprojecte de Línia d'Alta Tensió.

• Que s'està fent en d'altres poblacions? Hi esteu coordinats?

També s'han manifestat en contra els altres ajuntaments afectats de la Selva (Brunyola, Sant Hilari Sacalm i Santa Coloma de Farners), els d'Osona (Viladrau i Espinelves) i el Consell Comarcal de la Selva i el d'Osona.

Considerem un recolzament important que la comissió de catifes per la festa de les Enramades hagi aprovat per lema d'aquest any el motiu de l'antilínia.

A la coordinadora s'ha anat treballant la sensibilització a través d'informar a les poblacions, i es va col·laborar en l'elaboració d'una catifa el passat 30 de maig i un concert de la "Música dels pobles". A destacar també l'acte reivindicatiu d'àmbit estatal del dia 20 de juny.

• Hi ha expectatives d'aturar aquest projecte?

Creiem necessari i possible aturar aquest projecte de línia d'alta tensió que afecta el nostre terme municipal i ens hipoteca a perpetuïtat en l'ús del sòl degut als drets que adquireixen les companyies elèctriques, com a servitud de pas i reducció d'altres activitats. En termes legals sempre que s'ajuntin

Taula rodona. 7 de maig a la Il·la de Jubilats.

Foto: AHMA

els esforços, principalment els dels propietaris afectats i ajuntaments, amb la presència i pressió de les persones sensibles i preocupades per la natura es podrà aturar aquest projecte. Així que surti el projecte a exposició pública la llei preveu un termini d'un mes per efectuar les alegacions corresponents, amb la possibilitat que es presenti en període de vacances. I, en aquest cas, són les associacions de propietaris afectats (nol·la possibilitat si no hi ha una coordinació entre ells) i els ajuntaments els qui tenen veritable força jurídica. És per això que el Grup antilínia d'Arbúcies planificarà les seves diverses manifestacions cap a aconseguir aquest objectiu. Creiem que és possible aturar aquest projecte de línia d'alta tensió de 400.000 volts que aniria de Sentmenat del Vallès (Vallès oriental) fins a

Bescanó (Gironès) tot travessant el Montseny i les Guilleries, paratges d'un gran interès natural, social i paisatgístic ja que suposaria una agressió irreparable contra el medi tant des del punt de vista paisatgístic com ecològic (impacte sobre l'avifauna, erosió, desforestació, increment del risc d'incendis, etc..) Sabem que els arguments que utilitzen l'administració i la mateixa REE (Red Eléctrica de España) (l'increment de les necessitats energètiques regionals i per tant d'utilitat pública) emmascaren altres raons: el traçat Sentmenat-Bescanó és una part del projecte d'àmbit internacional que pretén enllaçar Europa amb el Nord d'Àfrica a fi de transportar els actuals excedents de les centrals nuclears franceses, i, en un futur, invertir el sentit, de les centrals nuclears del Nord del Marroc (actualment en construcció)

cap a Europa. Per altra banda la imminent privatització del sector elèctric del nostre país transformaria aquesta línia en una "autopista elèctrica de peatge" que beneficiaria únicament a les companyies elèctriques distribuïdores.

Creiem que cal aturar aquest projecte de línia d'alta tensió que afecta a la nostra salut i afectarà la de les properes generacions, pels perjudicis que es deriven dels camps electromagnètics, i ens cal fer una reflexió dels nostres hàbits com a persones consumidores que som. És així que el grup antilínia d'Arbúcies dona suport a un canvi en l'àrea d'inversions i el desenvolupament de les energies renovables i veritablement netes per aconseguir un autèntic progrés amb la natura i no contra ella.

C. TORELLÓ

Entitats i Persones

Per la Maria un trasllat d'El Morche a Arbúcies va representar un canvi de vida que, a grans trets, ens explica amb la seva gràcia andalusa.

La Maria i l'Antonio amb el seu fill Toni.

Es veu una dona vital, afable, xerraire, sense complicacions, que ha sapigut mantenir unes tradicions casolanes, que va rebre per herència de naixença, amb l'adquisició de noves maneres de fer que va trobar en arribar a la nostra vila. És de la mateixa manera que ho han fet totes les persones vingudes de fora i que s'han adaptat a un entorn diferent del seu sense renunciar als seus orígens.

PERSONES:

La Maria Expósito Martín, més popularment coneguda per la Maria malaguenya, "a mucha honra", -que diu ella i no li sap cap greu que l'anomenin així-, va venir a viure a Arbúcies quan tenia entre 29 i 30 anys, i en feia un que era casada. A la seva vila natal, que era província de Màlaga i ara ja ha passat a ser-ne un barri, va deixar tota la família, casa i amistats. A casa seva tenien finques i

explotaven la terra, d'això vivien els pares i cinc germans, ella n'era la gran. Només té bons records de la seva infantesa a El Morche.

El seu home tenia feina aquí i ella el va seguir, recorda que aquell temps s'estaven aixecant els pisos d'en Crous. L'arribada a Arbúcies per l'arc de fullam verd que formaven les dues rengleres de plàtans a vora i vora de carretera des d'Hostalric, li va fer molt bon efecte i el va trobar bonic, però ella de bon principi, trobava a faltar la claror i l'alegria d'Andalusia.

Diu que a Arbúcies va trobar bona gent, i que hi ha fet moltes amistats i tingut bons veïns, alguns són com de família. Ha canviat de residència tres vegades i ara es troba molt bé a la Carretera on hi té una bona vista de la Costa i una part de la Plaça. El que li costava més de passar, tot just acabada d'arribar, era quan es quedava sola a casa, llavors era quan s'enyorava.

Aquí ha tingut els seus quatre fills, tres nois i una noia: Manel, Antonio, Nati i Fran. Si alguna vegada li han proposat de canviar de poble diu que

LA MARIA MALAGUENYA

s'hi ha negat de totes totes, que amb una vegada ja n'hi ha prou!

M'explica que va conèixer el seu home, Antonio, per correspondència. Tenia un veí flequer, que li va dir que un nebot seu es volia cartejar amb alguna noia del poble, i ella li va donar permís per enviar-li la seva adreça. Quan va rebre la primera carta tot el poble la va llegir, -passava de mà en mà-, i una amiga la va ajudar a contestar-la. Després d'unes quantes cartes, la Maria va decidir que ja no llegia ningú més la seva correspondència, que era només per a ella i no va deixar que ningú més hi fiqués el nas. Una de les primeres dificultats en arribar va ser la llengua, que entén, però no la pot parlar tot i que li agradaria "...es que nos comemos muchas letras que no pronunciamos y...". Tots els seus fills i néts la parlen i quan va a visitar la seva família a Màlaga diu que se li escapen moltes paraules en català. Durant el temps que va treballar a ca l'Arimany li feia angúnia que li preguntessin on feinejava perquè a hores d'ara encara no li surt el nom ben dit "...lo decia rápido para que no se notara". "M'agradaria hablarlo porque de aquí ya no me

voy a ir". Ara ja hi està acostumada, té els fills i néts a prop seu. I quan va a veure la seva família andalusa s'ho passa bé, però quan fa dies que és allà ja comença a tenir ganes de tornar. Els germans i nebots li diuen "¿...però tia perquè no te quedas un poco más?".

L'altra gran diferència, entre Andalusia i Catalunya, que la va sobtar tant o més que la llengua, va ser els costums en el menjar. Ella hi troba un gust diferent a les coses que havia menjat de petita a casa seva. Sigui per l'aigua o vés a saber. A més el tipus de menjar és diferent. Veiéssiu quina xerrera desplega per descriure com es fan totes les especialitats culinàries: "gazpachuelo", "gachas", "morcilla", "migas de pan de pobre", "mojo blanco", "roscos", "estofado de lentejas", menjaven molt peix i amanides... Fins i tot els "nеспlos" d'El Morche -pel gust de la Maria-, no tenen el mateix sabor que els d'Arbúcies. Ella ha mantingut aquests costums, i fa els menjars que més agraden a les seves joves perquè així van a menjar a casa seva.

Les festes que li agraden són les Enramades, i

Foto: J. Camps

sempre hi ha col.laborat. Feia les catifes com la primera fins que el mal d'esquena li n'ha privat. Ara té la jubilació i participa de totes les activitats de la Llar de Jubilats. Fa cursets de tot el que pot -li agraden les manualitats: pintar, brodar, fer punt de creu...- M'ensenya tota cofoia les coses que té fetes seves i que donen color al pis.

La Maria és molt positiva, i crec que ha trobat bona gent perquè és bona

persona. S'ha integrat perquè ha volgut i hi ha posat bona voluntat. La seva vida entre nosaltres és una mostra clara d'allò que diuen; per estar bé en un indret qualsevol, són tan importants les condicions que hi trobis, com les ganes que posis per sentir-t'hi bé. D'això en sap la Maria malaguenya.

NÚRIA TORT

Les truites al plat o a la riera?

- ... Hola Jordi, com ho tenim avui?
- Doncs mira , no gaire bé.
- Això és perquè no utilitzes la mosca adequada. Ja saps que per aquestes aigües calen mosques més grosses.
- Al cap d'una estona una truita queda enganxada a l'ham d'en Jordi.
- Ostres ! que grossa! és de les més grosses que mai s'han tret d'aquesta riera, llàstima que no la puguem veure al plat.
- Ja saps que l'has de tornar a deixar al riu- diu en Lluís.
- Sí, sí ... però espera't que li faci una foto de record.

En Jordi fa una fotografia a la truita i tot seguit la deixa a l'aigua. Després de l'estrès que li ha suposat l'aventura, la truita fa uns ràpids moviments i s'allunya . Sembla que ella mateixa s'adoni de la sort que aquesta vegada ha tingut: es troba dins un tram de pesca sense mort.

Aquesta podria ser l'escena d'un dia de pesca a la Riera d'Arbúcies de dos socis qualsevols del centenar que té la Societat de Pesca de

la Riera de les Truites d'Arbúcies.

Aquest és el primer any que és permès pescar amb la

modalitat de mosca sense mort en els trams de les rieres que passen dins el municipi. Els pescadors de la societat estan contents, per fi podran pescar dins el poble i aquest fet farà que tinguin assegurada la pesca.

Les rieres del nostre poble tenen problemes, i molts d'ells importants. Però, en aquest article només n'esmentarem alguns de relacionats amb la seva fauna. L'aparició d'abundants sorres al llarg de la riera provocades per les obres de l'Eix

Transversal no permeten que es creïn els hàbitats adequats on puguin desenvolupar-se els ous de les truites. Per altra banda, la posta en marxa de la depuradora no ha estat una solució suficient ni definitiva per acabar amb la contaminació de les aigües fluvials: col·lectors que encara no estan connectats a la xarxa, desajustos massa sovintejats de les instal·lacions i un augment espectacular del volum de l'aigua residual en dies de pluja a la qual la depuradora no pot fer front, són els problemes més greus que, segons la societat de pescadors, no deixen gaudir d'una qualitat suficient de

La massificació de pescadors a les nostres rieres quan es deixen anar les truites i la important degradació mediambiental que pateixen les nostres conques són els factors que expliquen la situació degradant en què es troba la fauna fluvial. Segurament, a causa de les pressions socials per preservar el medi ambient però també motivats per conservar una activitat ancestral, les associacions de pescadors, sobretot els sectors més joves, van prenent consciència conservacionista. Mostra d'aquest fet el tenim en la posada en marxa d'aquesta pesca sense mort a la riera d'Arbúcies.

Foto: J. Camps

La Societat de Pesca de la Riera de les Truites és una entitat arbucienca amb molts anys de història que actualment té cap a un centenar d'associats. Aquest és el primer any que s'ha acceptat la pesca sense mort en el tram de riu dins el poble. Per aquest motiu últimament s'ha organitzat un curset de pesca sense mort en el que van participar-hi una vintena de joves afeccionats del poble. A més de practicants a la pesca es consideren amants dels rius i del seu entorn. Retreuen als ecologistes el fet que no

sempre tenen una visió globalitzadora del problema mediambiental i que, per exemple, referent a la Riera d'Arbúcies no s'ha estat prou rigorós a l'hora de treure a la llum tots els problemes mediambientals que l'envolten. Creuen, també, que ells mateixos estan en una època de transició en què els joves comencen a assumir la realitat del problema de la fauna dels nostres rius.

l'aigua. La conseqüència més directa d'aquest greuge el pateixen la fauna i la flora. Tampoc és difícil adonar-se de la forta humanització que pateixen les rieres d'Arbúcies, la mateixa associació de pescadors critica l'ús excessiu de l'aigua que en fa la comunitat de regants. La costum de regar els camps a manta fa que s'agafi grans quantitats d'aigua de les rieres i això distorsiona en gran mesura el desenvolupament ideal i natural de la fauna de la zona. Una humanització que arriba als extrems de veïns, com el del Vidal, que es fan seu un tros de riera, cercant-la amb un reixat.

Més d'una vegada la falta de coneixement sobre el tema i uns judicis precipitats fan que caiguem en el tòpic de pensar que els practicants d'activitats cinegètiques i, en aquest cas ens referim a la pesca, encapçalen la llista de botxins de la nostra fauna. Però, la veritat és que en conèixer-los t'adones que cal canviar els tòpics. D'ells ens ha sorprès el seu gran coneixement del riu i sobretot la seva gran sensibilitat cap a ell i els seus problemes.

En l'entrevista que vam tenir amb uns joves de

l'associació, un d'ells ens va dir: **"si vols menjar peix, vés a la peixateria i si vols anar a practicar la pesca, vés al riu"**. Aquesta reflexió és símptoma que les coses canvien. Dins aquest col·lectiu, no tothom ni sempre s'ha actuat amb una consciència prou conservacionista cap aquest medi.

Antigament es pescava per necessitat, per tant, existia una preferència humana; actualment, es pesca per satisfer una necessitat d'oci, potser ara caldria preguntar-se si aquestes preferències no han

canviat.

Segurament per la a comunitat ecologista les mesures proposades pels pescadors no són suficients ni satisfactòries - en un futur monogràfic sobre rius, ens ho explicaran. En tot cas, i davant el compromís de buscar un equilibri, podríem preguntar-nos si no val més tenir unes truites estressades però vives que no pas uns rius sense peixos.

ALFONS CASADO
AMARGANT
BEGOÑA URQUIZA AULET

Des de l'Associació són conscients que a més a més dels problemes de contaminació existeix el perill d'una sobreexplotació pesquera, per aquest motiu s'ha començat a fer una tasca regeneradora. Alguns creuen que la situació és crítica i pensen que l'autoregeneració és impossible. Per això des de fa un temps una persona de l'associació es dedica a deixar anar a les capçaleres de les rieres truites autòctones (**esp. farium**). S'espera que amb aquesta mesura augmenti el nombre de truites a les rieres, però també, que en un temps prudencial, les truites de l'espècie **arco iris** (truites procedents de viviers) i que fins ara s'utilitzaven en la repoblació, quedin substituïdes per les originàries de la zona.

ACTIVITATS DE LA COORDINADORA ANTILÍNIA

La Coordinadora Antilínia i, en concret, l'Associació Vilanna- Bescanó Natura va enviar al mes de març tot un seguit de cartes a les administracions catalanes i espanyoles per obtenir respostes sobre el projecte i construcció de la línia elèctrica de Sentmenat a Bescanó, de 400 kV. Com a resum us exposem la informació que s'ha obtingut:

Del Síndic de Greuges, una primera resposta notificava que avisarien sobre l'admissió o inadmissió a tràmit de la queixa. La segona resposta ens anunciava que la petició no s'havia adreçat a l'administració competent i es limitava poc més que a recordar que s'havia d'haver enviat al Departament d'Indústria Comerç i Turisme de la Generalitat.

Aquest últim departament ha estat l'únic organisme, potser només perquè és al qui li pertoca directament, que ha contestat explicant tots els moviments que seguirà aquest expedient de construcció de la línia i quins requisits ha de complir aquest projecte per tal que es porti a terme l'obra. Diem de passada que els requisits són pocs ja que ha estat declarat d'utilitat pública en l'any 1984.

Tots aquests passos la Coordinadora ja els sabia, però a la pregunta clau: "Per què la Línia de 400 kV." només s'ha obtingut una resposta, provinent d'aquests mateix departament que al·lega, que ja a l'any 79 aquesta línia va ser plantejada per FEC-SA, com a solució a mig termini de la demanda creixent de del nord-est de Catalunya. A quina demanda creixent en concret es refereixen, que potser és la costa o la ciutat de Girona. De ben segur que aquesta resposta, caduca i borrosa, no és suficient per a tota la gent mobilitzada dels pobles afectats, tant Ajuntaments, com propietaris, naturistes o simples interessats a que no es malmeti un recurs natural tant important en aquesta zona i imprescindible alhora de plantejar qualsevol tipus d'activitat turística.

Quan a les respostes dels organismes de l'Estat Espanyol, com el Defensor de Pueblo o el Ministerio de Medi Ambiente les estalviem perquè estan carregades de reglaments i normes que confonen i no aclareixen aquest assumpte en cap moment.

Esports

PENYA BARCELONISTA D'ARBÚCIES

Coincidint amb el centenari del Barça, la Penya Barcelonista d'Arbúcies enguany celebra el seu 25è aniversari.

Cap als anys 70, a la nostra població, ja van començar a haver-hi alguns afeccionats barcelonistes que començaven a anar a veure els partits que el F.C. Barcelona feia en el seu camp, amb els autocars que sortien des de Sant Celoni. En Josep M. Iglésies n'era un d'ells.

Durant la temporada 1973-74 en Cruyff va debutar amb el Barça i sembla que

tot anava molt bé. Arran d'això en Josep M. va prometre que si guanyaven la lliga ell pagaria un xai. I efectivament van guanyar i el dia 20 d'abril es van anar a menjar el xai a Sant Feliu de Buixalleu. El Sipayo també hi va col.laborar i els va pagar el cava.

Donat que unes 70 persones estaven disposades a apuntar-se si es formava la penya barcelonista a

Arbúcies, en Josep M., el mateix any 74, va començar a informar-se per tal d'aconseguir el seu objectiu.

Un bon dia es van reunir en el Centre Parroquial un grup de persones, d'entre les quals sorgí la primera Junta de la Penya Barcelonista d'Arbúcies.

Els càrrecs foren els següents:

- President: Joaquim Gisbert i Fontbona
- Vicepresident: Josep M. Iglésies i Dalmau, que també s'ocupà de les Relacions Públiques.
- Tresorer: Juli Parcet i Jordà.
- Secretari: Miquel Junyent i Baucells.
- Vicesecretari: Josep Guàrdia i Caulús.
- Vocal 1r.: Josep Auledas i Casas.
- Vocal 2n.: Ramon Aregall i Gras.

En aquell moment tot el grup va considerar que en Joaquim Gisbert (Met) fos elegit el primer president, perquè era el més gran de la colla.

La Penya Barcelonista d'Arbúcies està inscrita com la número 118 de totes les penyes existents.

Tot i que els Estatuts d'aquesta associació estan datats el 3 d'octubre del 1974, la seva inauguració oficial es celebrà, amb una festa a can Cassó, el dia 5 de juliol del 1975.

Alguns directius del Barça com els Srs. Gaspar i Casaus han fet l'honor de visitar la Penya les diverses vegades que se'ls ha convidat.

En Josep M. Iglésies, que els dos primers anys de fundar la Penya en fou vicepresident, passà a ser-ne el president des de l'any 76 fins al 89. El següent president fou en Narcís Ball.llosera des de l'any 90 fins al 97 i a partir d'aquest any el seu successor és en Joaquim Vall.llosera, qui juntament amb tots els altres membres del grup ha organitzat tots els actes que enguany s'han portat a terme per celebrar el 25è aniversari.

Actualment la Penya Barcelonista compta amb 528 socis que paguen una quota de 2.500 ptes. l'any. Entre els socis també hi ha nens acabats de néixer que paguen la mateixa quota en apuntar-se i després no tornen a pagar res més fins que tenen 10 anys.

Tots els socis tenen un partit gratuït per anar a

20-4-74.

Trobada en la qual es va decidir constituir la Penya Barcelonista d'Arbúcies.

Foto: J. M. Iglésias

FESTA DEL 25è ANIVERSARI

Els actes del 25è aniversari de la Penya Barcelonista van començar dins de la Festa de l'Esport, amb fotografies d'Horaci Seguí sobre diferents etapes viscudes per l'equip del Barça des dels anys 30 fins avui, que estaven exposades al Museu de la Gabella.

Des del dia 18 de maig fins al 6 de juny, en el mateix museu, hi ha hagut una exposició fotogràfica per recordar tots els actes que s'han celebrat durant els 25 anys d'història de la Penya Barcelonista.

El dia 6 de juny, dins dels actes de les festes de les Enramades, es va celebrar la IV trobada de penyes barcelonistes de la província de Girona i la Catalunya Nord. L'acte va estar presidit pel Sr. Gaspar i el Sr. Emili Creus, ambdós directius respectius del futbol i el bàsquet del

F.C.Barcelona. També va assistir-hi la Sra. Carmina Creus, presidenta de la penya barcelonista de Banyoles i representant de totes les penyes de les comarques gironines i la Catalunya Nord. Tots ells estaven acompanyats pel president de la Penya Barcelonista d'Arbúcies, el Sr. Joaquim Vall.llosera.

Els actes van començar a l'església amb una missa cantada pel cor parroquial. Tot seguit es celebrà la trobada de totes les penyes, a la qual assistiren 27 de les 49 que es poden comptar entre totes les comarques gironines i la Catalunya Nord. Durant l'acte se'ls va fer entrega d'una medalla commemorativa a cadascuna d'elles. Després hi hagué uns parlaments a càrrec de les persones convidades i del president de la penya local.

L'acte popular es va cloure amb unes danses tradicionals que van ballar el grup de Garlandes i on tots els convidats van afegir-se en la sardana curta final.

A continuació es va convidar tothom a un vermut popular i després que els convidats signessin en el llibre d'honor de l'Ajuntament d'Arbúcies, totes les penyes feren una cercavila amb gegants, capgrossos i grallers pel Sorrall (lloc on està situada el local de la Penya Barcelonista) fins a dirigir-se a l'entrada de la població, on al peu del sortidor es descobrí una placa commemorativa del 25è aniversari de la Penya Barcelonista d'Arbúcies.

Aquest acte d'aniversari es clogué amb un dinar de germanor que es féu al restaurant Grions, al qual assistiren 360 persones.

veure el Barça. Abans que surti el calendari de futbol per tota la temporada, la Penya fa uns grups d'associats que són els que mitjançant una rifa saben quin és el diumenge que els toca anar a veure el partit gratuït al Camp Nou.

Des que es va fundar, la Penya ha assistit a totes les finals que ha celebrat el Barça, sigui quina sigui la seva localització. Segons alguns membres de la Junta, un dels esdeveniments més importants que han viscut va ser la recopa de Basilea.

Amb tot, un dels problemes que observen és que últimament hi ha més reticència per part del Barça perquè els donin les entrades necessàries per poder anar a veure les finals del seu equip.

Aquesta associació, al llarg dels vint-i cinc anys d'existència, ha organitzat diversos actes tan esportius com culturals, oberts a tota classe de públic.

La Penya també organitza algunes excursions, que no tenen res a veure amb l'equip al qual ells estan afiliats, però que volen ser una trobada on la gent que hi assisteix s'ho passi molt bé, i gaudeixi d'uns dies de descans.

MONTSE DURAN

Celebració del 25è aniversari de la Penya Barcelonista d'Arbúcies.

Foto: Penya Barcelonista

Cultura

LA PINTURA I ARBUCIES (II)

LA REPRESA ARTÍSTICA

El tall de la guerra civil també es notà en el sector artístic, molts dels pintors s'exiliaren i no tornaren al país fins anys després d'acabada la guerra. No obstant això, el paisatge arbucienc continuava interessant els aficionats a la pintura, i dels anys 40 al 50 –molt especialment del 45 al 55– es varen tornar a veure pintors per Arbúcies i els seus voltants. Potser no tenien la categoria artística dels anteriors, però encara en podem mencionar uns quants de rellevants. Alguns havien exposat per la Festa Major a la Caixa de Pensions, habilitada com a galeria d'art. Com **Josep Mompou** (1888-1968), pintor i dibuixant barceloní que fou membre del Cercle de Sant Lluç. Col·laborà en diverses revistes i féu exposicions individuals a Europa i Amèrica. Fou acadèmic de Sant Jordi. Era germà del músic Frederic Mompou. **Lluís Martí i Gras** (1887-?), pintor barceloní format a Llotja, fou pensionat per l'Acadèmia de Sant Jordi. Participà en nombroses exposicions individuals i col·lectives. Era germà d'un dels farmacèutics d'Arbúcies, que també pintava qua-

dres i decorats. **Francesc Guinart** (1888-?), fill de Sant Celoni, fou un pintor autodidacte que s'especialitzà en la pintura de festes tradicionals, mercats, etc. L'any 1936 la Generalitat l'envià a l'Argentina des d'on escampà per l'Amèrica del Sud les seves obres de temàtica catalana. Retornà el 1948, vingué a Arbúcies –era cosí d'en Jaume Serra– i es dedicà a pintar paisatges. **Joan Finet**, pintor i dibuixant mataroní. Pintà gran quantitat de quadres per encàrrec, tenia la producció venuda d'antuvi. **Ramon de Capmany i Montaner** (1899-1992), pintor, gravador i bibliòfil canetenc. Fou deixeble de F. Labarta a l'Escola de Llotja i membre dels Evolucionistes. Obtingué importants premis nacionals i estrangers. Hi ha obra seva al Museu d'Art Modern de Barcelona. **Jaume Roca Delpech** (1910-1968), pintor i músic gironí, s'inicià com a aquarellista durant la guerra i viatjà per tot Europa realitzant paisatges que obtingueren una àmplia difusió internacional. Exposà a diverses ciutats de l'estat espanyol, a París i a Buenos Aires. Un habitual

d'Arbúcies també era **Francesc Serra** (1912-1976), pintor i dibuixant autodidacte, influït per Nonell i per Degas, amb un estil molt intimista i personal. Un altre cas és el de **Josep Beulas** (1921), fill de Santa Coloma de Farners i amb família a Arbúcies on hi visqué un temps. –treballava de sastre a La Fàbrica– i on començà a pintar el nostre paisatge. Es traslladà a Madrid el 1947 i es formà a l'Acadèmia de San Fernando. La seva obra, inspirada en els paisatgistes castellans, ha rebut molts reconeixements oficials i ha estat exposada en diverses poblacions d'Europa i Amèrica. **Antoni Guansé** (1926), pintor informalista tortosí, exposà a Barcelona els primers anys 50, el 1952, s'instal·là a París, on rebé el "Prix de la Critique" el 1963. Tot i que encara viu a París, a partir de 1968 tornà a exposar a Barcelona, l'any passat encara hi presentà una antològica. Ve a Arbúcies de tant en tant "a carregar piles" diu, i a pintar alguns quadres. Entre altres pintors que han passat per Arbúcies els darrers temps hi ha **Lluís Roura**, dibuixant i paisatgista de prestigi que conrea una pintura molt personal. Les seves exposicions es compten per èxits. Il·lustrà un llibre de llegendes del Montseny en el qual hi incluí alguns dibuixos d'Arbúcies. També **Josep Oliveres** (1964), fill de la Garrotxa, pintor present en llibres d'art d'arreu d'Europa, inclou en el seu llibre "Pobles selvatans del Montseny a la costa" dues pintures d'Arbúcies. I, finalment, podem mencionar a **Narcís Comadira** (1942), notable poeta i pintor gironí que, per encàrrec de l'Ajuntament, interpreta la nostra vila i el seu paisatge en el cartell d'entrada a la població i en d'altres encàrrecs que està elaborant actualment.

Pintors que exposaren en la primera col·lectiva de la Festa Major 1956. De esquerra a dreta: Xandri, Lluís Martí i Gras, Rovira, Francesc Guinart, Jaume Serra i Joan Finet.

PINTORS LOCALS

En aquest apartat hi comptarem tant els nascuts a Arbúcies com els que hi tenen residència, com és el cas de **Mercè Junoy**, notable paisatgista nascuda a Vilanova i la Geltrú, filla de l'eximí escriptor i crític d'art Josep M. Junoy. Cursà estudis acadèmics a Barcelona i practicà amb reconeguts pintors catalans. Començà a venir a Arbúcies a mitja dècada dels 50, s'enamorà del nostre paisatge i el començà a plasmar en els seus quadres –la gent del poble la coneixia com a “la pintora”–. Des de llavors, tan ella com el seu marit s'incorporaren a la vida social del poble, i avui dia els podem considerar com uns arbuciencs més. La Mercè ha exposat en les millors galeries d'art de Barcelona i d'altres indrets dels Països Catalans i també de fora. La seva obra, molt ben considerada pels crítics d'art, es troba repartida en col·leccions particulars nacionals i estrangeres. Comptem, també, amb **Antoni Casellas** (1925), de professió paleta com a ell li agrada de dir. S'establí a Arbúcies fa més de 30 anys en una casa construïda per ell mateix. Una greu malaltia, que coincidí amb la fallida de l'empresa on treballava, l'obligà a fer una temporada de repòs. Aconsellat pel pintor banyolí Joan de Palau es dedicà a la pintura artística com a professió. Practicament autodidacte –té formació de delineant–, amb una gran força de voluntat, i treballant molt, ha anat fent el seu camí en el món del paisatgisme actual. Ha exposat en diverses poblacions catalanes i continua pintant el paisatge del Montseny, sobretot el de tardor. S'ha especialitzat en la pintura de fagedes. També podem parlar dels desapareguts: **Antoni Bernatallada**, autodidacte, amb una gran afició a la pintura i al dibuix. Exposà diverses vegades en mostres col·lectives. Darrerament la seva família féu donació a La Gabella de l'obra que havia deixat, part de la

qual fou exposada pòstumament el febrer passat. I de **Josep Garcia** (Josme), fotògraf establert i pintor que s'especialitzà en temes urbans arbuciencs. Participà en diverses exposicions col·lectives i havia venut bastants quadres. Entre les persones afincades darrerament a Arbúcies hi podem afegir, **Benjamí Kavazovic**, bosnià arribat el 1995. Format artísticament a Bòsnia, les obres que elabora en el seu taller arbucienc figuren en diverses col·leccions privades de Bòsnia, Itàlia, França, Suïssa i Catalunya. La XII Bienal Internacional de l'Esport a les Belles Arts li seleccionà dues obres, i en té una de reservada per al futur Museu Olímpic de Sarajevo.

Es diu que el millor pintor arbucienc ha estat en **Pepet Pol** (1875-1945), personatge polifacètic; fou pintor, escultor, escriptor i polític. Alcalde d'Arbúcies en temps de la República, va ser tertulià i gran amic de Rusiñol, s'admiraven mútuament. No sabem què se n'ha fet de la seva obra, sembla que no trascendí l'àmbit familiar. Morí a la presó de Salt on el tancaren les forces feixistes en acabar la guerra; potser allà conservin algun quadre o alguna de les talles que tan li agradava d'esculpir. L'Ajuntament d'Arbúcies posà el seu nom a una plaça. **Joaquim Horta** (1914-1988) arbucienc lletraferit, de múltiples aficions artístiques, també havia pintat quadres del nostre paisatge. Un cas diferent és el de **Jaume Serra** (1913), que acompanyava a Josep Beulas en els seus inicis arbuciencs, i que començà a pintar amb

Joaquim Horta al costat dels pintors forasters que venien a Arbúcies els anys 40 i 50. Juntament amb ells exposava a “la Caixa” en les col·lectives de la Festa Major. Decorà el seu cafè (Can Torres) amb reproduccions de Gutierrez Solana i de Xavier Nogués inspirades en temes referents a la beguda. Aquestes pintures desaparegueren fa uns anys amb motiu de les reformes que es feren al cafè Torres. La pintura és la seva gran afició. Ara només pinta per al seu gaudi personal, fent i desfent, buscant el difícil camí d'un medi d'expressió propi. Ell diu que així és feliç i ja en té prou. Fa poc més d'un any morí un altre artista arbucienc, **Josep Bosch** (Picolives) (1937-1998). Encara que ell destacà més com a escultor –amb obra escampada per les comarques de Girona– també havia pintat mentre va viure a Arbúcies. Després, la seva insatisfacció i el seu inconformisme el portaren a cercar el sentit de l'art i de la vida per terres de la Garrotxa, allà hi visqué retirat els darrers anys de la seva vida.

En les mostres col·lectives que s'han anat exposant a La Gabella, a més dels ja mencionats, hi ha concorregut altres artistes locals. Algun d'ells han trascendit el nostre àmbit i han emprès el seu camí en el món de l'art actual que desitgem que els porti ben amunt. És el cas de **Pilar Palomer**, pintora i dibuixant avantguardista que ha exposat diverses vegades a Barcelona amb bona crítica. Com també el de **Tere Recarens** que ha

cradat l'atenció dels crítics per les seves exposicions i "performances" tant a Barcelona, com a Marsella i d'altres indrets. També podem destacar a **Neus Mongé**, a **Carme Nadal**, profesora de dibuix i a **Anna Poch**, també professora de dibuix i llicenciada en Belles Arts que ha concorregut en diverses exposicions, cap d'elles -encara- a Arbúcies. I a **Marta Dalmau**, **Ramon Pujolràs**, **Josep Segú**, **Marta Ferrer**, **Joaquim Juncà**, **Dolors Rodríguez-Forné**, **Pepi Casanova**, **Miquel Torres** i tants d'altres, fins a arribar a més d'una trentena que han dedicat el seu temps lliure a la pintura. Els voldríem encoratjar perquè perseverin en aquesta activitat artística que ja permet que sorgeixin joves promeses com **Mireia Cerdà** (1981), que obtingué el primer premi de Cartellisme Jove de la Generalitat l'any 1997, i que el jurat de la Primera Mostra d'Art Jove de la Selva li seleccionà dues obres per al seu catàleg.

L'ESCENOGRAFIA

També en aquest àmbit, que havien conreat pintors tan famosos com Dalí o Picasso, hem trobat referents arbuciençs. Ja hem vist com un dels escenògrafs de més renom, **Soler i Rovirosa**, havia vingut a pintar a Arbúcies. Possiblement algunes escenografies exhibides a teatres de Barcelona com el Liceu, el Novetats o el Principal, estaven inspirades en els boscos arbuciençs.

Dos teatres d'Arbúcies havien tingut el teló de boca pintat amb al·legories teatrals: un era el de cal Xic -la llegenda diu que era obra d'un pintor famós, però mai s'ha pogut certificar- i l'altre era el del Centre Catòlic; aquest era obra d'un pintor de cert relleu, **Tomàs Sala** (1857-1952), familiar de **Vicenç Bosch** -fabricant de l'Anís del Mono- afincat a Arbúcies on havia apadrinat diverses activitats populars. La pintura d'aquest teló representava una ballarina enmig d'altres motius teatrals. Un cop instal·lat

s'hagué de retocar, tapar l'escot a la noia i allargar-li les faldilles per considerar-la massa provocativa. Aquest teló es desmuntà a primers dels setanta i se n'ha perdut la pista.

Foren diversos els pintors arbuciençs que feren escenografia. Sabem d'en **Pepet Pol**, que pintà els decorats de "La nit de l'amor", obra de **Rusiñol** que es presentà al Casino. També **Enric Martí i Gras**, farmacèutic i pintor, féu l'escenografia per a "Primavera en otoño" de **Martínez Sierra** que es representà al Centre, i pintà diversos decorats per a "Els Pastorets"; en aquesta feina l'ajudava en **Jaume Serra**, que també havia pintat algun decorat propi. També **Joan Mariné**, home de múltiples dedicacions, artista innat, havia pintat decorats per al Centre. I en **Joaquim Horta** també. Potser el darrer pintor que hagi pintat per a "Els Pastorets" sigui l'**Antoni Casellas** que féu un carrer de Betlem.

I amb això acabem aquest treball que ha volgut relacionar la nostra vila amb l'art de la pintura. No hem pretès altra cosa que enregistrar unes dades curioses i recordar aquells pintors que s'han interessat pel nostre paisatge; tan els de molta anomenada com aquells aficionats que des de la seva modèstia i limitacions intenten seguir la crida de la inspiració. Des d'aquí els expressem la nostra simpatia i admiració, i desitgem que aquest paisatge que captivà en el passat pintors tan importants, els esperoni en la seva afició i els inspiri en el seu art.

DANIEL MARTÍ

Agraeixo la col·laboració de **Josep Bancells**, **Antoni Casellas**, **Eduard Frigola**, **Mercè Junoy**, **Jordina Medalla**, **Jaume Serra** i a totes les altres persones que m'han aportat dades per a la confecció d'aquest estudi.

Antoni Casellas pintant "Aigua i arbres" a la Bassa de la Farga, l'any 1993

RECER POÈTIC

Us presentem dues mostres de poemes dedicats a la Festa Major: La primera, és un poema clàssic que, en un to volgudament desenfadat i tradicional, ens convida a celebrar la festa tal i com es venia fent a la majoria de pobles de Catalunya a mitjans d'aquest segle que estem acabant. Va sortir al programa de la Festa Major de l'any 1978. La segona mostra és del nostre poeta més popular, molt acostumat a fer poemes d'aquest tipus, en Mon Milda. Enginyós, graciós i murri com ell sol, -com que era sabater d'ofici- utilitza el subterfugi de dirigir-se al seu patró Sant Crispí, per a confegir un panegíric de la festa en el seu estil habitual, fet d'una barreja de sornegueria i sentiment, de romanticisme i sentit pràctic. Va sortir en el programa de l'any 1973.

VIGÍLIA

Alça, mestressa, quin delit gasteu
esplomissant pollastres i gallines,
fregant llautons, treient les teranyines
i preparant la roba de l'hereu.

Avui la feina sembla que no cansa:
tots els braços es mouen amb braó,
a tots els ulls hi aflora una cançó
i enceten tots els peus un pas de dansa.

Els fadrins ja fan comptes i no acaben:
"Quina noia serà la més gentil?"
Però tots l'endevinen i la saben
i n'evocuen la gràcia del perfil.

I les fadrines miren i remiren
la roba i el calçat per estrenar
i a cada instant deliren i sospiren
perquè arribi la joia del demà.

I els vailets, vinga riure i fer tabola
i encendre un trompeteig eixordador,
que les festes són breus i el temps rodola
i el cor salta, rebenta d'emoció

La plaça és una mar de coloraines
bigarrades i un joc de mirallets:
els auto-xocs, el tren, les galindaines,
les parades, el circ i els cavallets.

I encara el tritllejar de les campanes
que repiquen a dalt del campanar,
amb un repic alegre de sardanes
que us burxa sota els peus, i us fa dansar,
i enceten les airoses, les galanes,
les grans festes que anem a celebrar.

FREDERIC COROMINES

INVOCACIÓ A SANT CRISPÍ. (PATRÓ DELS SABATERS)

Vós que sempre heveu estat
dels sabaters el puntal;
Sant Crispí glorificat,
deslliureu-nos de tot mal.

Enmig de pega i "nyinyol"
vàreu passar vostra vida,
treballant de sol a sol
i fent el calçat a mida.
Arreglàveu sabatots
amb aquella fe tan gran,
fent, a voltes, d'uns esclops
el calçat més elegant!.

Vós que avui, dalt de la glòria,
ataconeu tots els sants,
invoquem vostra memòria
afligits de desencants.
El sabater, que ha quedat
enganxat amb tanta pega,
a n'el "nyinyol" agafat,
una súplica us engega.

Vos, ja sabeu el que passa
amb la gent de mal diner.
Els uns regategen massa
i els altres no paguen res!
Si posem la sola bona
la feina afluixa de bo...
si és dolenta, amb poca estona
esquincen fins el mitjó!

Ataconant a baix preu
i per quartos, no pot ser!
i si cobres el que es deu
diuen que tens mala fe.
Si fem dilluns ens critiquen...
Si no en fem, diuen -"Avar!"
Sant Crispí, les masses piquen
i ens acaben d'aixafar!

I ara, que esclaten galanes
les rialles dintre el cor,
i repiquen les campanes
la nostra Festa Major.
Sense mala voluntat,
oh, gloriós Sant Patró,
fervorós i esperançat
us faré una petició.

Feu que en aquestes festetes,
que tothom va ensabatat,
que caiguin quatre gotetes

i el carrer quedi enfangat.
I així, tot aquell calçat
que es comença d'espantllar,
una mica remullat
s'acabi de rebentar!

I en l'encís de l'envelat
-tan pompós i tan lluit-
on cada noia ha trobat
l'enamorat d'una nit;
feu que el seu "conquistador",
xerramec i "papanates",
tot pintant-li un bell amor
li aixafi les sabates!

Tot aixó Vós ja ho fareu
perquè sou Patró de l'art,
i heu tivat el tirapeu
i heu adobat el calçat.
Doncs a Vós us supliquem
que al mig de tantes intrigues,
oh Sant, no ens abandoneu
i minveu nostres fatigues...

Seguirem vostres petjades
i estirarem el "nyinyol",
i les sabates gastades
les deixarem com un sol.
Treballarem nits i dies,
però feu que aquestes cosetes
ens portin més alegries
i que ens donin més pessetes!

Puig que sempre heveu estat
dels sabaters el puntal,
Sant Crispí glorificat,
deslliureu-nos de tot mal!

RAMON FERRER I MONTPLET

El Nostre Ahir

EL BANDOLERISME A ARBÚCIES

els millors factors i encofradors, alguns d'ells arbu-ciencs.

Joan Sala i

Un dels efectes més visibles de la forta crisi econòmica que patí Catalunya a l'inici del segle XVII, fou el gran desenvolupament del bandolerisme. A Arbúcies trobem mostres d'aquestes actuacions dutes a terme pel cap més visible del bandolerisme català de l'època Joan de Serrallonga, molt vinculat a la nostra població ja que la seva mare era nascuda a Sant Pere Desplà. Escollí com a lloc predilecte de les seves activitats les nostres contrades, on, per altra banda, comptava amb

Ferrer va néixer a Viladrau en el mas La Sala, l'any 1594. El seu pare Joan Sala era l'amo útil o el que tenia la possessió emfitèutica del mas La Sala, i la seva mare Joana Ferrer filla del mas Ferrer de la parròquia de Sant Pere Desplà sufragània de la parròquia d'Arbúcies, en maridar-se havia portat un dot de 120 lliures i una caixa amb vestits i joies, tal com era costum en els casaments de l'època.

En Joan Sala a l'edat de 24 anys es casà amb Margarida Tallades, pubilla del mas Serrallonga de Querós. El nom del mas, va donar el sobrenom al famós bandoler.

Per allà el 1622 en Serrallonga participa amb els seus germans Joan "El Tendre", Pere i Segimon en atracaments de manera sistemàtica, i unint-se amb altres bandolers, es convertí en el capítol principal del bandolerisme a Catalunya.

Entre les malifetes d'ell i la seva quadrilla, destaquem els fets que fan referència local. En el robatori de la casa d'Antoni Seguer de Jafre, realitzat el 14 de febrer de 1623, entre els que hi participaren junt amb en Serrallonga, hi anà en Miquel Campeny d'Arbúcies i en Josep Rovira sastre de Sant Hilari, aquest darrer poc temps després seria mort a Arbúcies.

En el llibre d'òbits 1595-1755 de la parròquia d'Arbúcies, hi consta: "Al darrer de agost mil sissents vintytres en lo sementry de la Iglesia parrochial de Arbusies se a enterrat lo cadaver de Joseph Rovira qui morí dins lo barri de casa den Pujol pagès ab una o dos pedrenyades volentlo capturar, sens sacraments, se enterra sens y abans se li digué una missa baixa y no si amostra sinó mestre Onofre sots batlle y onclo seu, lo qual volgué se li donés una missa y digué que nol podia enterrar encara y despres se enterraria com està dit, lo official donà llicentia per ser tingut y respectat per lo home de malavida o bandoler...". Aquesta mort o venjança, la va fer en Segimon Brull d'Arbúcies a instància d'en Fogueres del Molí d'Arbúcies, hi ho feu amb el pretext que en Rovira havia mort un parent d'en Fogueres. Explica el procés que a partir d'aquell dia en Fogueres del Molí fou un gran avalador d'en Brull "y li té sempre la pastera oberta". L'1 de març de 1624, tingué lloc un atac a la casa de Serrallonga dirigit pel comissionat reial, Pere Sabater, de Taradell, per perseguir el bandoler. Aquell atacà el mas Serrallonga amb una companyia d'onze fadrins. La lluita fou molt desfavorable i sensible per la banda d'en Serrallonga, car en ella morí en Joan Sala, dit "El Tendre", germanastre d'en Serrallonga, fill també de La Sala de Viladrau, i fou fet presoner, en Segimon Ferrer de Sant Pere Desplà, cosí germà d'en Serrallonga.

També al capvespre del mateix dia fou pres i desarmat en Segimon Sala germanastre d'en Serrallonga en el monestir del Coll i l'endemà varen prendre encara un altre bandoler que arribà al Coll i que es deia Rafael Morell i era de Vilanna. Els tres detinguts foren portats a Vic, on els torturaren i se'ls feu un procés. En l'interrogatori, tant en Segimon Ferrer com en Segimon Sala admeten en les seves confessions el robament del mas Boada de Salitja, que tingué lloc el 9 de novembre de 1623. Els vuit bandolers que el feren es reuniren "en lo hostel del Mal Cunyat y arribats prop dit hostel del Mal Cunyat, en un lloc que es diu la fembre morta devés la pedra llarga". El dia 15 de març Segimon Ferrer era penjat a la forca, i igualment els altres dos.

En Francesc Regàs, ciutadà honorat de Girona, de la parròquia de Santa Maria de Lliors sufragània d'Arbúcies, que feia poc que havia comprat a carta de gràcia a en Domènec Negrell i Orri el "bastó de batlle" o dret de la batllia d'Arbúcies, i per tant era el batlle natural de dita batllia, i a la vegada junt amb els Roquer, eren els grans propietaris d'Arbúcies, rebé amenaces per part d'en Serrallonga.

En la concessió feta l'any 1625 a favor de la casa Regàs de Lliors de disposar d'un oratori on celebrar en família les pròpies devocions, hom l'obtingué del nunci de Madrid, al·legant que el camí d'Arbúcies a Lliors era perillós per l'amo de la casa, perquè hi havia lladres i facinerosos que po-

Il·lustració extreta de "Serrallonga, 400 Aniversari del seu naixement (1594 - 1994)" Ed. Centre d'Educació Ambiental Santa Marta.

CORRANDA D'EN BECAINA

Demanem gràcies a Déu i a la Verge Soberana que nos en donien esforç per cantar-ne coses graves
Mal usar no pot durar, la justícia mai se cansa
D'un home facinerós que s'anomena Becaina.
Com ell sortia al camí el primer que preguntava si havien vistos parrots o bé mossos de l'esquadra; si bona raó n'hi feien per això també els matava. Luego deia ean els companys: "Home mort ja mai més parla."
El dia primer de maig a Arbúcies amb sa comarca tres animats carboners agafaren en Becaina, per poder-lo pillar al viu del company s'asseguraren, i un dels tres carboners n'hi pega una punyalada. Los altres dos carboners s'asseguren d'en Becaina. Mentres l'estaven lligant els deia moltes paraules: "Minyons, si em deixeu anar vos donaré or i plata."
"Ja no tens que replicar que no t'hi valdran paraules."
La justícia d'Arbúcies luego un propi enviava al senyor governador que determinés la causa.
A Arbúcies corren les veus i en tota sa comarca,

fan saber la novetat que han agafat en Becaina. I el dia quatre de maig en Girona ja l'entraren, l'en duen a la presó cadena al coll li posaren, i també grillons als peus i les mans emmanillades, Becaina, bé pagaràs tot lo mal que has fet fins ara: recorda't del moliner que li vares matar un matxo i el matares davant d'ell que sis unces li costava. Pagesos de Santa Creu (1) i de tota la muntanya els tenies oprimits sens deixà'ls sortir de casa Santa Coloma i Amer i tota Vila de la Plana, com baixaves a marina tota la gent tremolava. I ara està amb tranquil·litat aquella ala de muntanya ara transita la gent per los carrers i places. Homes que correu el món a molts la supèrbia enganya. Ai pares que teniu fills, doneu-los bona criança, com mana la llei de Déu i la seva Iglésia santa. Demanem tots perdó a Déu que nos libri d'aquest lance: el suplici s'ha cercat el facinerós Becaina.

(1) Creiem que fa referència a Santa Creu d'Horta

dien assaltar-lo quan anava a missa.

De fet, el perill que corria en Regàs, va fer que pel desembre de 1628, contractés a Rafael Vall d'Oriola, pagès de Seva, per tenir compte a la porta de casa seva i d'acompanyar-lo per temor del bandoler Serrallonga i d'altres lladres, amb la paga d'un ducat al mes. El 27 de juny de 1629 la cosa semblava més tranquil·la, i en Vall d'Oriola se n'anà a casa seva, però el 28 d'octubre del mateix any, és tornat a la casa del Regàs, per l'amenaça de mort, si en Regàs no pagava mil escuts.

En Serrallonga fou detingut el 31 d'octubre de 1633 prop del mas Agustí de Santa Coloma de Farners, i conduït a Barcelona per ser jutjat. Condenat a mort, el 8 de gener de 1634, fou executat i esquarterat després de rebre cent assots. Entre els fautors d'en Serrallonga i la seva quadrilla, hi trobem d'Arbúcies: en Crous de Lliors, en Segimon Serrat i en Fogueres del Molí. I entre els bandolers aquadrillats: els germans Pere i Segimon Ferrer, els germans Antoni i Miquel Campeny i en Segimon Brull.

En el mateix llibre d'òbits que hem citat, hi trobem anotades unes morts violentes en l'any 1640, a començaments de la Guerra dels Segadors, que no precisem que siguin de combat.

El diumenge 17 de juny, al davant del pou d'en Fogueres Ferrer (avui la bomba de can Salau) fou mort de tres trets de pedrenyal l'Antoni Dorca i Castanyer, aquest havia es-

tat batlle regent d'Arbúcies l'any 1629. I desgraciadament la Cecília Ridorsa i Planes, muller d'Antoni Ridorsa pagès, que passava per anar a missa just en el moment que tiraren les escopetades, alguna bala la ferí de mort.

El 10 de setembre també morí d'un tret de pedrenyal en Salvi Pau Regàs.

I el 14 d'octubre en Miquel Vidal fou mort violentament en el llit de casa seva de deu o dotze trets de pedrenyal.

No sabem el motiu d'aquestes morts, sols ens fa pensar de possibles venjances.

De començaments del segle XVIII exposem dues mostres de bandositats en la vila d'Arbúcies.

Una nota del rector d'Arbúcies Francesc Pujals i Blanc del 30 de setembre de 1703 diu així: "Avuy entre vuit y nou ores de la nit, me son vinguts a trovar en la Rectoria lo Sr. Batlle y lo Sr. Obrer de la Vila, iuntament lo fill del dit Batlle i Francho Viany corder, dientme que avian arribats tres pacataires y avien pres ya la casa de Sebastià Torrent de plassa, ab que no sabien que se eren fets y volgueren posar sentinelles per guardar la Iglesia...".

I aquest fragment de l'acta del llibre del Comú de la Vila D'Arbúcies del 10 de maig de 1712: "el consell

ordinari de dita universitat han conclòs i deliberat tots unanimes y conformes representar a sa Magestat y Reial consell la vaxacio que suporta dita universitat per abrigarse en ella y sos individuos diferents homens incognits y altrament vagabundos y haver dita universitat y singulars de aquella, experimentat de poch tems acta part perpetrarse y insultarse diferents furts y robos per los camins publicos abrigats de boscuria que passen i discorren dins lo terme y batllia...".

En el llibre de la casa Roquer d'Arbúcies, també hi trobem aquest referent de bandolerisme.

Després de la sublevació Carlista de l'any 1827, a Catalunya quedaren petites partides de malfactors que degeneraren a lladres i assassins. Així succeí en la contrada d'Arbúcies amb els criminals Becaina i el seu company "Lo Sardà" *hombres fieros i cruels* que en poc temps cometeren onze o dotze assassinats i altres crueltats. Aquests criminals per una mesquina suma de diners assassinaven a la persona que els era designada. Se sabia que Becaina rondava pels voltans d'Arbúcies i en Carles Lambert de la casa del Roquer, havia tingut avís de prendre precaució i guardar-se d'anar a caçar, perquè en Bacaina el busca-

va. "Lo Sardà fou mort i Becaina capturat prop d'Arbúcies, i conduït a la Vila a disposició de la justícia. Després a Girona fou condemnat a la pena capital al garrot vil. En l'interrogatori confessà haver tingut la recomanació d'assassinar ha dit Lambert, per qual acte tenia promesa una unça d'or.

La tradició literària i el folklore han estat importants dins la cultura popular de Catalunya: el bandolerisme no ha pogut escapar d'aquesta llarga tradició i ha estat motiu de moltes manifestacions artístiques al llarg de la història amb cançons, romanços, balls i rondalles.

JOAN ILLA

BIBLIOGRAFIA

- CENTRE D'INTERPRETACIÓ AMBIENTAL SANTA MARTA: Joan Sala i Ferrer. Serrallonga. Viladrau, centre d'interpretació ambiental Santa Marta, 1994.
- GINESTA, Salvador: La comarca de la Selva. Barcelona, ed. Selecta, biblioteca Selecta, 459, 1972.
- INSTITUT DE BATXILLERAT A. SATORRAS I ESCOLA PIA SANTA ANNA DE MATARÓ: El Montseny i les Guillerries, paisatge, mite i literatura. Argentona, l'Aixernador, 1990.
- MARQUÈS, Josep M.: Arbúcies cristiana. Girona, l'eix Editorial, col. Sant Feliu 17, 1994.
- PLADEVALL, A.: *Alguns aspectes de la vida quotidiana dels bandolers de la quadrilla d'en Serrallonga*. Monografies del Montseny 10. Viladrau, amics del Montseny, 1995.
- PLADEVALL, A.; SERRADESANFERM, A.: Sant Hilari de Sacalm. Capital de les Guillerries. Sant Hilari, F.I.T.E.R., 1986.

El Nostre Ahir

ELS BUROTS D'ARBÚCIES

Els Arbitris sobre el Consum, coneguts popularment pels burots durant molt de temps varen ser una institució odiada pel poble. Aquest impost es començà aplicar amb la reforma hisendística del 1845. A la revolució de 1868 les Juntes Revolucionàries una de les primeres decisions que varen adoptar fou la de suprimir arreu els burots. Però amb l'eliminació de la Primera República i la restauració de la monarquia

ment i entre moltes rutines els burots varen reaparèixer mitjançant la Llei de 31 de desembre de 1881. Però l'oposició dels pobles petits va obligar a fer canvis molt sovint com la llei del 16 de juny de 1885 la qual s'aplicà amb el reglament de 29 de setembre de 1885.

Per això, el 1888 quan es viu en plena eferescència de la "Febre d'Or" els obrers i els treballadors en general tornen a reivindicar l'eliminació dels impostos del consum que cobraven els burots, nom pel qual es coneixien els funcionaris municipals encarregats de cobrar els drets d'entrada de certs articles al municipi. En general els Arbitris de Consum gravaven les espècies de "menjar", "beure" i cremar. Els pobles els gravava la primera tarifa sobre les carns, els líquids, les granes, el peix, el sabó, carbó vegetal, conserves de fruits, hortalisses i sal comuna. En poblacions inferiors a 5000 habitants els ajuntaments podien arrendar aquest impost. A

Arbúcies en aquest any de 1888, quan era alcalde Ricard Cortada, a l'acta dels acords municipals relativa al 29 de març de 1888 s'hi fa constar que l'ajuntament atorgà la concessió administrativa dels arrendaments dels consums i de la sal. Els nous arrendataris devien ser uns escanyapobres, i els arbucians se'n varen atipar, atès que un mes més tard es coneixen uns aldarulls o bullangues per causa d'aquesta qüestió que varen començar a la plaça major.

La troballa d'aquests esdeveniments d'Arbúcies ens ha estat possible gràcies a la recerca que estàvem realitzant a les hemeroteques de Madrid. El diari "La Epoca" dels liberals fusionistes corresponent al 6 de maig de 1888, ens fa la crònica d'un "Motín en Arbucias". I de què es tractava?. Pel corresponsal del diari, sembla que l'enrenou o la bullanga la va encapçalar un home conegut amb el sobrenom de "l'Orella", el qual anava amb un garrot adornat amb cintes vermelles, que davant tota la multitud que el seguia, va preguntar: "Sabeu que signifiquen aquestes cintes?. Doncs, signifiquen !Sang! !Molta sang!.

Els revoltats varen anar en colla per tots els carrers d'Arbúcies, cridant: "Fora els drets de consums" i "mo-

rin els seus arrendataris". La gent que formava el grup, de primer la varen configurar dones i nens, però després varen venir els homes que segons el cronista anaven armats amb forques, ganivetes, destrals, etc. I aclareix que aquests estris eren molt nets i acabats d'esmlar. Un cop feta la volta per tot el poble, la corrua de gent, se'n varen anar cap a l'Ajuntament. Un cop allà varen entrar a la sal de plens municipals, en la qual hi varen trobar reunits a la majoria dels regidors. Els revoltats els varen reclamar la supressió dels drets del consum. L'Alcalde davant tanta gent va acceptar aquesta reivindicació. Però en canvi es va negar a dir-los qui era l'arrendatari del cobrament de l'impost.

Els capdavaners de la reunió de revoltats varen obligar el Batlle que sortís al balcó de l'Ajuntament, i que d'acord amb el que s'havia obligat, comunicés a tot el poble que estava a baix a la plaça, el compromís d'abolir els drets de consum. Després d'això, el poble ben organitzat va demanar al Batlle que l'agutzil pregonés pel poble aquesta notícia, a la qual cosa també hi va accedir.

Després de tota aquesta litúrgia, els revoltats segurs d'haver assolit la seva fita, es varen retirar. No sabem

LA EPOCA.—Domingo 6 de Mayo de 1888

UN MOTIN EN ARBUCIAS

Hace dias llamó la atención de los vecinos pacíficos de este pueblo, prefecto de la provincia de Gerona, el sonido de una trompeta, á cuyo llamamiento acudie ron á la plaza mujeres y chiquillos armados de palos é instrumentos de labranza, promoviendo una gritería atravesada; momentos después llegó en perfecta formación un grupo considerable de hombres, todos armados de hoces, cuchillas, hachas, etc., muy limpias y recién afeitadas.

Este grupo venia presidido por uno á quien se conoce con el apodo de Orella, que ostentaba en la mano un enorme garrote adornado con cintas quearadas. Al encontrarse en medio de todos los congregados dijo:

—¿Sabéis lo que signifiquen estas cintas? Pues signifiquen ¡sangre!

Dicho esto, los amotinados recorrieron las calles del pueblo gritando: «fuera los derechos de consumo» «¡quieren sus arrendatarios!» é ¡exaltando además á algunas familias que encontraron á su paso.

Per último, los manifestantes se dirigieron otra vez á la plaza, maltratando á un pobre viejo é invadiendo la sala de sesiones de la Casa Consistorial, en la que estaban reunidos la mayoría de los concejales, á quienes pidieron la supresión de los derechos de consumos, petición á la que accedió el alcalde, negándose á decirles quienes eran los arrendatarios de estos derechos.

No contentos con esto los amotinados, obligaron á aquella autoridad á salir al balcón para que notificase al pueblo la abolición de los derechos de consumos. Pidiendo que la noticia fuese pregonada por el alguacil, y accedió el alcalde, logrando de este modo que se retirasen los amotinados.

MARIA DOLORS PONS I ESTEVE

Perfil humà i professional d'una mestra

amb exactitud el resultat final del tema. El llibre d'Actes de l'Ajuntament, tal com s'ha dit abans, per aquelles dates parla de l'adjudicació de la concessió a un concessionari del cobrament dels arbitris o impostos al consum. Però en canvi, no parla de la seva supressió, tal com es va comprometre l'Alcalde, segons el diari de Madrid.

Tanmateix, val la pena de recordar aquest fet, atès que Arbúcies estava contra un impost absolutament impopular, i aquesta impopularitat plenament justificada. Aquest impost ni abans, ni ara, no pot tenir defensa de cap tipus, ni científicament ni objectivament. Aquest impost encaria els productes, i servia per aprofitar-se'n els comerciants. Era un impost socialment injust, atès que gravava el consum, amb la qual cosa perjudicava essencialment a les classes populars en imputar-se damunt dels articles de primera necessitat, i beneficiava als poderosos en no existir progressivitat, és a dir, el consum dels poderosos no estava en funció de la seva riquesa.

FRANCESC FERRER I
GIRONÈS

Fa uns mesos es va plantejar quin nom es donava a l'Escola d'Adults una vegada ubicada als locals de Can Cornet. Entre els noms proposats, tots de mestres que havien impartit la seva docència amb anterioritat als anys quaranta, hi havia el d'una persona que, segons dades escrites i testimonis orals, s'ha fet evident que era mereixedora d'aquest reconeixement. Si bé hi va haver altres mestres que també podien ser-ho (com el cas del mestre Pau Bosom), va triar-se ella com a dona que exercia la seva feina amb abnegació i també per les dificultats que va haver de superar en els diferents moments històrics que va viure: la dictadura de Primo de Rivera, la Segona República, la Guerra civil i la postguerra.

Na Maria Dolors Pons i Esteve, *Donya* Maria Dolors com la recorden encara exalumnes seus, va néixer a Girona. Procedent de l'escola de l'Esparra, va ser nomenada per ocupar la plaça de mestra propietària de l'Escola pública de nenes d'Arbúcies el 15 de març de 1929, feina que va exercir de manera gairebé continuada -només amb un parèntesi d'uns mesos acabada la Guerra civil- fins el 30 de setembre de 1946, quan va obtenir nova destinació a Barcelona, al col·legi públic de la Barceloneta fins el moment de la seva jubilació. Sis mesos després

de la seva incorporació a la nostra vila l'inspector informava d'ella dient que tenia unes extraordinàries dots i que n'esperava molts bons fruits educatius. I la veritat és que devia ser així, perquè molts comentaris coincideixen en afirmar que espavilava les noies independentment de l'origen social o capacitats i que les culturitzava, que no es limitava a les quatre regles, llegir, escriure, cosir i fer labors com era el més habitual. Les feia investigar, cantar, recitar versos catalans, resoldre problemes i raonar, feien geometria, fraccions, la regla de tres, preniën mesures, aprenien conceptes de Geografia i d'Història, feien Ciències Naturals, col·leccionaven minerals, fòssils, restes d'animals i plantes, feien plànols, organitzava sortides i excursions. Enmig de tanta activitat i coneixements:

- *Sobre tot, ser bons, deia. Com a educadora tenia ben presents els aspectes morals i com a creient ensenyava Història sagrada.*

Tenia totes les nenes sota la seva responsabilitat i només comptava amb el suport d'una ajudant, primer Mª Àngels Fàbrega i després Dolors -Lola- Martí. Organitzava la classe en tres seccions segons l'edat i els continguts que estudiaven; l'ambientació de la classe era estimuladora, amb murals dels cos humà, mapes, una petita biblioteca -amb llibres en català durant els anys de la República- que les alumnes es podien anar passant ja que per moltes famílies resultaven molt cars. Moltes d'aquestes imatges resten en les memòries d'exalumnes seves com Lluïsa i Conxita Canudes o de la mestra Maria Riumalló qui ocasio-

Les mestres M. Assumpció Pagespeit, M. Carme Masferrer, M. Dolors Pons, la inspectora d'Ensenyament Primari i Maria Riumalló el dia de l'homenatge.

ELS ORÍGENS DEL CARRER DE MAGNES

Magnes és un dels ravals més privilegiats de la Vila, per estar situat en la solana i en un lloc elevat del marge esquerre de la riera d'Arbúcies. Li permet ser un mirador amb vistes a la població de l'altre costat de la riera i vers el Montseny, i es troba entre els actuals carrers de la Pietat i la plaça del Dr. Turon.

La primera notícia que coneixem del lloc, la trobem en els capbreus de la rectoria de l'any 1579, en què Miquel Refart i el seu fill Guerau, reconeixen tenir sota domini directe del rector d'Arbúcies Rev. Joan Regàs, la possessió de terra situada en dita parròquia en el lloc dit " Mansum Agnes" que afronta vers orient amb el camí que va a la parròquia de Joanet (o sigui el que avui és el carrer de Sant Hilari), a migdia amb la riera d'Arbúcies mitjançant el camí públic... La família Refart documentada des de l'any 1310 foren els propietaris útils de la finca, fins que entre els anys 1744 i 1747 hi van fer diversos establiments emfitèutics i es començaren a edificar les primeres cases. En les escriptures d'aquets establiments, ja hi apareix el nom actual en determinar el lloc de les parcel·les, "campo terra vocato de Magnes". I com a carrer el trobem, en la fundació del Sant Hospital dels pobres d'Arbúcies, feta l'any 1786 per l'il·lustre arbucienc Rev. Josep Torrent i Saleta canonge i catedràtic del Seminari de Girona. En la compra feta a l'any 1784 en els administradors de la Capella de la Pietat, d'una casa i hort situada en el carrer anomenat vulgarment de Magnes.

JOAN ILLA

Foto: AHMA

nalment havia assistit a les seves classes i la mare de la qual -Mª Carme Masferrer-mantenia una bona amistat amb Donya M. Dolors.

Va patir diferents conflictes a causa de les seves idees republicanes i a les seves creences religioses que procurava fer compatibles. Va ser mestra directora de l'escola de nenes fins el 1938. Després va patir la repressió franquista i va ser inhabili-

tada per a càrrecs directius i de confiança. Els primers mesos del nou règim no va poder exercir. Els nous plantejaments polítics concedien avantatges a les escoles religioses fins al punt que moltes escoles públiques no es varen obrir fins que les privades eren plenes. Una vegada readmesa, l'escola de nenes restà gairebé sense alumnat, ja que la mestra havia patit un descrèdit injust.

Persona inquieta, sense compromisos familiars ja que era soltera, amb alt nivell cultural, afeccionada a la lectura i a qui li agradava la docència, no es va enfonsar i va refer el seu prestigi. Va posar-se a fer classes complementàries i extraescolars tant a nens com a nenes per a millorar la seva formació i, si les famílies ho desitjaven, per a preparar-los per al Batxillerat. Els alumnes s'havien de presentar als exàmens per lliure, de manera que ella els acompanyava a l'Institut Vives de Girona i com que sovint havien de romandre-hi dos dies, feien estada en una pensió. En aquella època normalment es feien els exàmens d'ingrés al Batxillerat als voltants dels 11 anys. Contínuament impartia classes, vivia per l'ensenyament, fins i tot a les 9 o a les 10 del vespre feia classes a casa seva i cobrava segons els pares podien pagar. Durant els anys de la postguerra va ser la persona que va possibilitar ensenyaments mitjans als fills de famílies que no podien portar els seus fills a estudiar fora. Alumnes d'aquella època varen poder seguir les carreres de veterinari, d'enginyer, d'advocat, de magisteri, de llevadora,... o els va dotar d'un bagatge cultural més ampli. Daniel Martí, que recorda haver fet teatre a classe, la descriu amb aquestes paraules: *N'estava molt dels alumnes, ho vivia i ho feia viure. D'aspecte molt amable i falgüera, seria, ben arreglada, tiesa, dreta, ... molt respectada, tothom l'estimava.*

Però, alguns mestres addictes al règim franquista-tots nous ja que els de la República havien patit els efectes de la guerra i la depuració- no vèien bé que donés classes també als nois i la denunciaven. Tot i que els membres de l'Ajuntament es posaven del seu costat perquè reconeixien la seva vàlua, cansada de la situació uns anys després va decidir demanar el trasllat a Barcelona. No va perdre però el contacte amb Arbúcies ja que cada estiu hi venia a passar uns dies, mantenia relació amb molts arbuciencs i, és de destacar, que durant uns anys acollí a la seva casa de Barcelona una exalumna seva que seguia els seus passos estudiant per a mestra, es tractava d'Assumpció Pagespetit. L'any 1961 se li va fer un emotiu homenatge que va aplegar a algunes companyes i a nombroses exalumnes. Morí a Vic el 21 de desembre de 1977, als 86 anys d'edat.

Actualment la situació del món educatiu és força diferent, però el nom de Maria Dolors Pons pot ser un bon referent per al centre públic d'educació permanent que des de fa anys funciona a la Vila.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

EL VELL I EL BAR

- Era molt d'hora. Ja hi havia claror, però no escalfava, ans al contrari, més aviat semblava que feia que aquell fred tan puta, s'instal·lés als ossos com la rosada a les fulles. No poder dormir de fred és terrible, molt més que no poder dormir de calor...per molt que diguin...

- Home, si fa calor i no hi ha cap lloc on s'estigui fresquet, no sé, no sé...En

canvi, si tens fred sempre pots taparte...

- Si tens amb què...

- Doncs t'arrauleixes com un cuc a qualsevol...

- No n'hi ha prou, creu-me, quan el fred és de debò i apreta.

- Però deixa, deixa, continua el que anaves a dir.

Hi havia un parell de taules veïnes que escoltaven -com quasi sempre- tot fent veure que no. Eren taules amb dos homes a l'una i amb tres a l'altra. De tant en tant deixaven anar un comentari sonor que palesés -sense cap dubte, (creien)- que era la seva una conversa independent de la que en Manolo i el Vell del Bar mantenien.. Amb tot, però, n'hi havia un que va estar a punt d'intervenir amb allò del dormir amb fred o calor. Va callar. Si el Vell havia encetat la cosa era perquè acabaria explicant-ne una de bona. I el vell va fer somriure un ullet. Va fer-se un glop de perfumat i va agrair que avui, en Pep, no hi hagués barrejat gaire anís al cafè, que així conservava encara part de l'escalfor tan seva. Parlava de rius de gent pujant, sempre pujant. Muntanya amunt, cercant una deu de la qual poder brollar i deixar-se caure rodolant avall, com toca, com Déu mana. Parlava de quilòmetres i quilòmetres de pedres i camins estrets

que la gent eixamplava al seu pas igual que un ramat lent, silenciós, on fins els nens més petits ni gosaven exercir el plor lícit de la gana i la son.

Ell rai que aleshores tenia vuit o nou anys i de fet ja no el molestava haver de fugir, si de fugir realment es tractava. Al cap de vuit o nou anys ja havia descobert que el cap d'una nena esclata con una magrana quan s'esberla a terra, quan li cau el càntir, quan la metralla abundant i roent l'esquitxa. Amb vuit o nou anys les sirenes són exactament les sirenes d'Ulisses, encara que no se l'hagin llegit mai. Són el cant del perill que s'atansa i que exerceix l'atracció fascinant d'una sola nota que es torna melodia feta de pujades i baixades de volum. Qui feia sonar les sirenes? On eren?... Estaven per tot. Tota la ciutat les sentia i sortia la gent de les cases, i dels carrers també sortia i s'abocaven con l'aigua bruta pel forat de la pica, cap als refugis.

Ell rai que, de fet, era l'únic que fugia: s'escapolia dels plors de les veïnes, dels enterraments a corre cuita, d'amics i nens de l'escola. De companys que sortien de la vida d'infants i actuaven d'una forma estranya i incomprendible i es dedicaven a fer coses lletges. A ell, ningú el feia fora, no com aquells joves que l'acompanyaven amb un vell fusell al coll i que se sabien perseguits,

foragitats, vençuts. Ell, fugia i totes les inclemències d'aquell viatge l'acompanyaven i li escrivien la crònica aproximada de l'èxode.

En sec un avió es despenjava d'un núvol matiner tan inflat de llum que enlluernava. Feia un vol ras i reia amb un brogit de burla i escarni, i prepotència, i de tremendament fatigosa victòria,

plena de trampes i intrigues, i traïcions, i aliances. Però ningú ho mencionava. Ni ningú tan sols s'espantava ni es llençava a la vorera de bocaterrosa. Ningú, menys aquell jove amb el vell fusell al coll, que cridava "cuerpo a tierra!", automàticament contagiand'esgarrifament. Algú, - un senyor que ara ja deu ser mort, perquè aleshores ja era gran- l'aconsellà que es despregués d'aquella andròmina rovellada, descarregada i sense municions, que l'única cosa que feia era destorb, i possible malfiança si trobàvem algú que ens pogués ajudar a l'altra banda. A l'altra banda algú ens ajudarà.. De segur! Té l'obligació d'ajudar-nos. Ens hem guanyat, si més no, això. Alguna recompensa ha de tenir el patiment i el malviure. Però a l'altra banda sempre hi ha una guerra carregada de trampes, i traïcions, i intrigues, i aliances, encara que callin els canons.

- Ep, ep mestre!...No deu ser fàcil governar un camp de refugiats. S'hi deu trobar de tot. Sempre hi ha l'espavilat que s'aprofita de qualsevol desgràcia...- Va saltar un dels que l'escoltaven de refiló.

- Sí, i d'alguna conversa també se n'aprofiten!

CARLES BLAY I PALLACH

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona